

๑๗๖,๐๑๙
๓๑๕๓
๕๖

ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน
ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย

๒๑ พ.ค. ๒๕๔๓

ปริญญาานิพนธ์
ของ
ศักรินทร์ ชนประชา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม ๒๕๔๓
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....
/N.๑๙/๑๖:๑๑๑๑๑๑
..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจันปัจจนิก)

.....
๗๑/๑ ๑๐/๑๑๑
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

คณะกรรมการสอบ

.....
/N.๑๙/๑๖:๑๑๑๑๑๑
..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจันปัจจนิก)

.....
๗๑/๑ ๑๐/๑๑๑
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

.....
/๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

.....
/๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
/๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ ๑๐ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ท่านอาจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจันปัจจนีก และ รศ.ชูศรี วงศ์รัตนะ ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุมปริญญา นิพนธ์ รวมทั้ง รศ.ดร. เสาวณีย์ เลวัลย์ รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ซึ่งได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า และ รศ. เชียรศรี วิวิธสิริ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการทำปริญญาานิพนธ์ในครั้งนี้ อีกด้วย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน และเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ ในการดำเนินงานวิจัยเรื่องนี้มาโดยตลอด รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถาม ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้อง และเพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้ความห่วงใย และ ให้กำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมา จนทำให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมาด้วยดีตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแก่ คุณพ่อ คุณแม่ คุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนผู้ให้ความช่วยเหลือในการ ศึกษาค้นคว้า จนทำให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ศักรินทร์ ชนประชา

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ บทนำ.....	๑
ภูมิหลัง.....	๑
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	๔
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	๔
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	๔
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	๖
๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๗
สภาพทั่วไปของจังหวัดเชียงราย.....	๗
หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน กรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	๗
แนวนโยบายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย ในการจัดการศึกษา สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ประจำปีงบประมาณ 2541.....	๑๕
แนวคิด ความหมาย ประเภท ขั้นตอน ประโยชน์ของการฝึกอบรม.....	๒๐
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๓๐
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	๓๕
๓ วิธีดำเนินการวิจัย.....	๓๖
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	๓๖
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	๓๗
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๓๘
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๐
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๑
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๔
ตอนที่ ๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๔
ตอนที่ ๒ การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๔
ตอนที่ ๑ ด้านข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	๔๖

ตอนที่ ๒ ด้านความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรบวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย.....	๔๘
ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาตามตัวแปร ด้านเพศ อายุ อาชีพ ที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ระดับการศึกษา รายได้และแผนกวิชาที่จบ.....	๕๕
ตอนที่ ๔ ด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรบวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดเชียงราย.....	๖๕
๕ สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	๖๕
สรุป.....	๖๕
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	๖๕
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	๖๕
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	๗๐
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๗๐
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๗๐
สรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๗๑
อภิปรายผล.....	๗๖
ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ.....	๘๓
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	๘๓
บรรณานุกรม.....	๘๗
ภาคผนวก.....	๙๑
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม.....	๙๒
ภาคผนวก ข แบบสอบถามทางการวิจัย.....	๙๔
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อมูล.....	๑๐๔
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	๑๐๖

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
๑ ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ แผนกวิชาที่จบ.....	๔๖
๒ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรม วิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยรวมและรายด้าน.....	๔๕
๓ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรม วิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ด้านเนื้อหาหลักสูตร โดยจำแนกเป็น รายข้อ.....	๕๐
๔ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรม วิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ด้านกระบวนการเรียนการสอน โดยจำแนกเป็นรายข้อ.....	๕๑
๕ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรม วิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ด้านการนำความรู้ไปใช้ โดยจำแนกเป็นรายข้อ.....	๕๓
๖ เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมและรายด้าน....	๕๕
๗ วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพ ระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยรวม และรายด้าน โดยจำแนกตามอายุ.....	๕๖
๘ วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพ ระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยรวม และรายด้าน โดยจำแนกตามอาชีพ.....	๕๗
๙ วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพ ระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยรวม และรายด้าน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา.....	๕๘

- ๑๐ การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันในด้านการนำความรู้ไปใช้โดยจำแนกตามระดับการศึกษา..... ๕๙
- ๑๑ วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยรวมและรายด้าน โดยจำแนกตามรายได้..... ๖๐
- ๑๒ วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยรวมและรายด้าน โดยจำแนกตามแผนกวิชา..... ๖๑
- ๑๓ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน จำแนกตามแผนกวิชา..... ๖๒
- ๑๔ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันในด้านเนื้อหาหลักสูตรแตกต่างกัน จำแนกตามแผนกวิชา..... ๖๓
- ๑๕ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันในด้านกระบวนการเรียนการสอนแตกต่างกันจำแนกตามแผนกวิชา..... ๖๔
- ๑๖ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย..... ๖๕

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
๑ ภาพประกอบแสดงขั้นตอนสำคัญของระบบการฝึกอบรม.....	๒๘
๒ ภาพประกอบแสดงประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม.....	๒๙

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าการศึกษายเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การให้การศึกษากับประชาชนของประเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับไปเป็นพื้นฐานในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาค้นคว้า ในสังคม และในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ประสบผลสำเร็จนั้น จำเป็นต้องพัฒนาคนส่วนใหญ่ของชาติให้มีคุณภาพสามารถใช้ความรู้ ความสามารถของตนเองในการทำงานและประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่ และการที่สภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนจะเจริญก้าวหน้าไปในทิศทางที่ถูกต้องนั้น การศึกษาจะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนนั้นด้วย

การจัดการศึกษาจะสำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้จะต้องมีสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งคือ จะต้องมียุทธศาสตร์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาซึ่งยุทธศาสตร์จะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความต้องการของชุมชน โดยมีเป้าหมายในการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ เพื่อช่วยสร้างสังคมให้ดีขึ้น จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาโดยทั่วไป มีองค์ประกอบใหญ่ ๆ ที่จำเป็นอยู่ 4 ประการ คือ ประการแรก การเป็นพลเมืองที่ดี เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ ประการที่สอง การมีอาชีพหรือการศึกษาเพื่ออาชีพ ความพยายามในการปลูกฝังค่านิยมเพื่อให้เกิดความรักในการทำงาน ประการที่สาม คือการรู้จักบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ มีความสามารถในการปฏิบัติตนให้ปรากฏที่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในบทบาทของตนเอง ประการที่สี่ การเป็นผู้มีวิจารณญาณในความคิด รวมทั้งการคิดอย่างวิเคราะห์พินิจพิจารณาอย่างมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มในการกระทำจริง (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2525 : 1)

การศึกษาที่ประชาชนจะได้รับในภายภาคหน้า ควรจะเป็นการศึกษาที่อยู่ในลักษณะการให้ชีวิตใหม่ และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาวิชาอาชีพ เพราะการศึกษาวิชาอาชีพเป็นการศึกษาพื้นฐานที่จำเป็นที่สุดสำหรับชีวิตของบุคคล ทำให้บุคคลสามารถเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและพัฒนางานอาชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองให้ดีขึ้นได้ เป็นการพัฒนากำลังคนอันเป็นทรัพยากรที่มีค่าของชาติ เพราะปัจจุบันประเทศชาติมีความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ต้องการไม่ให้เกิดปัญหาการว่างงานของคนในชาติ บรรารณานาที่จะให้เยาวชน และประชาชนมีอิสระเสรีที่จะเลือกวิถีการดำเนินชีวิต อิสระในการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการประกอบ

อาชีพตามความถนัดและความต้องการของตนเอง แนวทางหนึ่งที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพตามนโยบายของการพัฒนาประเทศ คือ การจัดการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในด้านวิชาชีพต่าง ๆ ไปประกอบอาชีพ พัฒนาอาชีพเดิมของตน หรือไปประกอบเป็นอาชีพเสริม ตลอดจนให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง รู้จักสังคมและองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งการจัดฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ล้วนเป็นการฝึกอบรมทักษะวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เข้าอบรมได้มีงานอาชีพเพื่อหารายได้ซึ่งอาจเป็นงานรับจ้าง หรือสร้างกิจกรรมของตนเองขึ้นมาจากทักษะวิชาชีพ และมีทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย

การจัดการศึกษาสายอาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ดำเนินการมาเป็นเวลานานแล้ว โดยมีการจัดการศึกษาสายอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล ชุมชน และตลาดแรงงาน ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน มีการดำเนินการทั้งในศูนย์ของจังหวัด และในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายโดยตรง ซึ่งประเภทหนึ่งของการจัดการศึกษาสายอาชีพก็คือ การฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น มีระยะเวลาการเรียนตั้งแต่ 30-300 ชั่วโมง เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นตรงกับความต้องการของชุมชน มีจำนวนสาขาวิชาที่เปิดสอนอยู่ 4 ประเภท คือ สาขาวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาเกษตรกรรม และสาขาวิชาดนตรีและนาฏกรรม โดยมีวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นไว้ 4 ประการ ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2539 : 7)

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำงาน อันจะเป็นพื้นฐานที่เพียงพอแก่การดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ
2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะอาชีพที่ดำเนินอยู่ เป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง และประเทศชาติเป็นส่วนรวม
3. เพื่อส่งเสริมให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพรองจากอาชีพเดิมที่ประกอบอยู่และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในอันที่จะเพิ่มพูนรายได้ให้สูงขึ้น
4. เพื่อให้รู้จักตนเอง รู้จักสังคม และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้เป็นข้อมูลในการประกอบอาชีพ

จังหวัดเชียงราย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2539 : 3-6) เป็นจังหวัดชายแดนที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของประเทศแห่งหนึ่ง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการค้าบริเวณชายแดนซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมารัฐบาลได้มุ่งพัฒนาให้จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวและการค้าของ 4 ประเทศ คือ จีน เมียนมาร์ ลาว และไทย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงรายได้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสายอาชีพ ทั้งนี้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น จึงได้จัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นขึ้น ซึ่ง

ได้มีการดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา โดยมีผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 350 คน และทำการเปิดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องมาตลอด ในแต่ละปีจะมีผู้ให้ความสนใจเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเป็นจำนวนมาก ในปีการศึกษา 2541 มีศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน จำนวนทั้งสิ้น 16 ศูนย์ และมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดเชียงราย มีจำนวนทั้งสิ้น 14,973 คน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย. 2541 : 5)

การดำเนินการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย มุ่งเน้นให้วิชาที่เปิดสอนตรงกับความต้องการของชุมชนและตลาดแรงงาน โดยมีวิชาที่เปิดสอนจำนวนทั้งสิ้น 26 แผนกวิชา แผนกวิชาที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ให้ความสำคัญเปิดการฝึกอบรมเกือบทุกอำเภอ และประชาชนให้ความสนใจเข้ารับการฝึกอบรมเป็นจำนวนมากมีอยู่ 6 แผนกวิชา คือ พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) และตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) โดยมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมใน 6 แผนกวิชา จำนวนทั้งสิ้น 4,004 คน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในแต่ละปีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงรายได้จัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันให้แก่ผู้เรียนเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ได้จัดขึ้นว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนหรือไม่อย่างไร

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการนำความรู้ไปใช้ ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงรายใน 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนำความรู้ไปใช้
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามตัวแปร ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และแผนกวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้จบหลักสูตรเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการปรับพัฒนาการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามตัวแปรต่างๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับพัฒนาการฝึกอบรมให้มีความเหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้รับการฝึกอบรมแต่ละกลุ่มต่อไป
3. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ปรับปรุงหลักสูตรในการฝึกอบรมในระยะต่อไปได้อย่างมีคุณภาพ

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ในปีการศึกษา 2541

จำนวน 6 แผนกวิชา คือ พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ (100 และ 50 ชั่วโมง) ช่างยนต์ ตัดผมเสริมสวย ตัดเสื้อสตรี มีจำนวนทั้งสิ้น 4,004 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากผู้ที่จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 6 แผนกวิชา โดยการกำหนดขนาดด้วย ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มของเครจซี่ และมอร์แกน (รวิวรรณ ชินะตระกูล 2535 : 80-81 ; อ้างอิงมาจาก Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan 1970. 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 400 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 เพศ

- ชาย
- หญิง

2.2.2 อายุ จำแนกเป็น 3 ระดับ

- ต่ำกว่า 25 ปี
- 25 - 35 ปี
- 36 ปีขึ้นไป

2.1.3 ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- มัธยมศึกษาตอนต้น - มัธยมศึกษาตอนปลาย
- สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1.4 อาชีพ

- รับราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจหรือทำงานเอกชน
- ค้าขาย (เป็นเจ้าของธุรกิจ,ตัวแทนจำหน่าย,ค้าขายอิสระ, ฯลฯ)
- รับจ้าง (ทำงานรับจ้างประเภทต่าง ๆ ที่ไม่มีเงินเดือนประจำ)
- เกษตรกร (ทำนา,ทำสวน,ทำไร่,เลี้ยงสัตว์)

2.1.5 รายได้ต่อเดือน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท
- 5,000 - 10,000 บาท
- สูงกว่า 10,000 บาท

2.1.6 แผนกวิชา

- พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)
- คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)
- คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)
- ช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)
- ตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)
- ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนำความรู้ไปใช้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด การรับรู้เกี่ยวกับการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตร หมายถึง ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่จัดสอน เช่น ความทันสมัยของหลักสูตร ความสอดคล้องของเนื้อหาหลักสูตรกับความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของผู้เรียน

1.2 ด้านกระบวนการเรียนการสอน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันเกี่ยวกับครูผู้สอน วิธีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การใช้วัสดุ อุปกรณ์และสื่อการสอน การประเมินผลการฝึกอบรม

1.3 ด้านการนำความรู้ไปใช้ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่ออาชีพและต่อชุมชน

2. ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพ ในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน และสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2541 ซึ่งจัดการฝึกอบรมโดย ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย แบ่งเป็น 6 แผนกวิชา คือ พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ นำเสนอในหัวข้อของสภาพทั่วไปของ จังหวัดเชียงราย หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกรมการศึกษานอกโรงเรียน แนวนโยบายของศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย ในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน แนวคิด ความหมาย ประเภท ขั้นตอน ประโยชน์ของการฝึกอบรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

สภาพทั่วไปของจังหวัดเชียงราย

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2539 : 1 - 22) ได้สรุปข้อมูลจังหวัดเชียงรายไว้ดังนี้

สภาพภูมิศาสตร์ จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่อยู่เหนือสุดของประเทศ มีเนื้อที่อยู่ประมาณ 11,678.4 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,298,981 ไร่ อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 416 เมตร แบ่งการ ปกครองออกเป็น 13 อำเภอ กับอีก 5 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองอำเภอเชียงของ อำเภอพาน อำเภอ แม่จัน อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่สาย อำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอป่าแดด อำเภอเวียงชัย อำเภอพญาเม็งราย อำเภอเทิง อำเภอเวียงแก่น กิ่งอำเภอแม่ฟ้าหลวง กิ่งอำเภอขุนตาล กิ่งอำเภอแม่ลาว กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง และกิ่งอำเภอคอยหลวง

จังหวัดเชียงรายมีตำบล จำนวน 124 ตำบล หมู่บ้าน 1,333 หมู่บ้าน เป็นเขตเทศบาล 1 เทศบาล สุขาภิบาล 24 สุขาภิบาล อยู่ห่างจากกรุงเทพ ฯ ประมาณ 829 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวง หมายเลข 1

อาณาเขต ทิศเหนือติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์ อำเภอแม่สายอยู่เหนือสุดของจังหวัด ด้าน ทิศใต้มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดลำปางและพะเยา ทิศตะวันออกติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงกั้นอยู่และติดต่อกับจังหวัดน่าน ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดเชียงใหม่ และสหภาพเมียนมาร์

ลักษณะภูมิประเทศ สภาพภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงทอดยาวตามแนวเหนือ ใต้ในด้าน ตะวันตกของตัวจังหวัด เริ่มตั้งแต่อำเภอแม่สาย มีแนวเขาพาดผ่านกิ่งอำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอเมือง อำเภอแม่สาย อำเภอเวียงป่าเป้า มีลักษณะสูงชัน บางแห่งมีความสูงพันกว่าเมตรจากระดับน้ำทะเล ส่วนใหญ่เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ในด้านตะวันออกของ ตัวจังหวัด มี

เทือกเขาอยู่ในเขตอำเภอเวียงแก่น เป็นเทือกเขากั้นระหว่างไทยกับลาว มีความสูงกว่า 800 เมตร
ลักษณะที่ราบสูงจะครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งจังหวัด มีความสูงเฉลี่ย 400 - 800 เมตร

บริเวณที่ราบและหุบเขา จะอยู่บริเวณตอนเหนือของจังหวัด จะครอบคลุมอำเภอแม่สาย เชียงแสน แม่จัน อำเภอเมือง ในด้านตะวันออกของจังหวัดจะครอบคลุมอำเภอเชียงของ อำเภอพญาเม็งรายและอำเภอเทิง ด้านใต้ของตัวจังหวัดครอบคลุมอำเภอป่าแดด บริเวณที่ราบดังกล่าวเป็นแหล่งเพาะปลูกสำคัญของจังหวัดเชียงราย ได้แก่ การปลูกข้าวเหนียว ข้าวเจ้า ที่ราบที่สำคัญได้แก่ ที่ราบลุ่มแม่น้ำกก และที่ราบลุ่มแม่น้ำลาว

สภาพป่าโดยทั่วไปของจังหวัดเชียงรายเป็นป่าดงดิบ ป่าเบญจพรรณ และป่าเต็งรัง พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติมีทั้งหมด 30 ป่า เนื้อที่ 4,484,966 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 61 ของพื้นที่ทั้งหมดจังหวัดเชียงราย ปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดมีการแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ และป่าเศรษฐกิจ

ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะอากาศของจังหวัดเชียงรายจะมีอากาศหนาวเย็น มีอุณหภูมิต่ำสุดในเดือน มกราคม และอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน-พฤษภาคม อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 24 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย 1,500 - 1,000 มม./ปี ปริมาณน้ำฝนจะแปรผันตามระดับความสูงของพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ มีฝนชุกระหว่างเดือนมิถุนายน-ตุลาคม โดยมีฝนตกมากที่สุดในเดือนสิงหาคม

ทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากมีป่าไม้อยู่มากถึงร้อยละ 61 ของพื้นที่จังหวัด แต่เป็นป่าเศรษฐกิจเพียงร้อยละ 9.35 ของพื้นที่ หรือประมาณ 419,503 ไร่ เท่านั้น ที่เหลือเป็นป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ ประมาณร้อยละ 79.77 ของพื้นที่ป่าทั้งหมดของจังหวัด หรือประมาณ 3,577,706 ไร่

จังหวัดเชียงรายมีแร่ที่สำคัญหลายชนิด ปัจจุบันมีเหมืองแร่ที่เปิดดำเนินการคือ เหมืองแร่คีนุก เหมืองแร่คีนุก-วูลแฟรม เหมืองแร่ซีไลต์ เหมืองแร่คินขาวบอลเคลย์ หินปูน เหมืองแร่ฟลูออไรท์ เหมืองแร่แมงกานีส

สภาพทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป

1. การเกษตรกรรม

ภาคพืช

ประชากรจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่ ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ประมง อาชีพรองลงมาได้แก่ การค้าขายตามแนวชายแดน และอุตสาหกรรม จาก ข้อมูลของสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย ปีการเพาะปลูก 3538/39 พบว่าพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด 7,298,981 ไร่ มีพื้นที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าวอยู่ถึง 1,656,039 ไร่ เกษตรกรปลูกข้าวจำนวนถึง 1,238,725 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 74.79 ของพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าว จึงถือว่าข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเชียงราย โดยเฉพาะข้าวเหนียว ส่วนพืชเศรษฐกิจรองลงมาคือ พืชไร่

พืชไร่ที่สำคัญและปลูกกันมากในจังหวัดเชียงราย คือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในปี 2538/39 มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด 249,968 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 88.81 ของพื้นที่เพาะปลูกพืชไร่ทั้งหมด รองลงมา คือ ถั่วเหลือง มันสำปะหลัง ถั่วลิสง

ไม้ผล จังหวัดเชียงรายมีชื่อเสียงในการเพาะปลูกไม้ผลเมืองหนาว เช่น ลิ้นจี่ รองลงมา ได้แก่ ลำไย สับปะรด สตอร์เบอร์รี่และชา

พืชผัก เนื่องจากจังหวัดเชียงรายมีอุณหภูมิเฉลี่ย 24 องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นอุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชผัก ที่สำคัญได้แก่ ผักกาดเขียวปลี กะหล่ำปลี หอมแดง แดงโม เป็นต้น

ภาคปศุสัตว์

ประชากรจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์ไว้ใช้งานและบริโภค สำหรับสัตว์ที่เลี้ยงไว้บริโภค ได้แก่ สุกร เป็ด ไก่ แพะ แกะ ส่วนสัตว์ใหญ่เลี้ยงไว้ใช้งาน ได้แก่ ช้าง กระบือ โค ม้า ส่วนการเลี้ยงสัตว์เพื่อธุรกิจยังไม่มีมากนัก การเลี้ยงโดยทั่วไปจะเป็นการเลี้ยงโดยธรรมชาติไม่มีคอกปศุสัตว์ขนาดใหญ่ การเลี้ยงสัตว์ขนาดเล็กเพื่อการบริโภคนั้น จะเลี้ยงไว้หลังบ้านในจำนวนไม่มากนักเป็นการเสริมรายได้ของครอบครัวเท่านั้น

ภาคการประมง

ประชากรจังหวัดเชียงรายทำการประมงอาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ เช่น แม่น้ำกก แม่น้ำอิง แม่น้ำลาว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงปลาในบ่อ ในนา และร่องสวน ซึ่งในปัจจุบันปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในจังหวัด ปัจจุบันเกษตรกรนิยมเลี้ยงปลากันมากขึ้น จากสถิติ ปี 2538 มีผู้เลี้ยงปลาเป็นอาชีพอยู่ 4,571 ราย ปี 2539 มีถึง 6,717 ราย เพิ่มขึ้นจากเดิมถึง 2,146 ราย ปี 2539 มีพื้นที่เลี้ยงปลาทั้งหมด 7,457.7 ไร่ เป็นการเลี้ยงในบ่อ ชนิดของปลาที่เลี้ยงส่วนมากจะเป็นปลานิล ปลาไน ปลาดุก ปลาตะเพียน ปลาสวาย ปลาอุก

2. การค้าชายแดน จังหวัดเชียงรายติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมเป็นระยะทาง 180 กิโลเมตร ประชาชนตามแนวชายแดนทั้งสามประเทศ ได้ติดต่อค้าขายกันมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน แต่การค้าขายกันเป็นอย่างทางการเมื่อ พ.ศ. 2519 ระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเมียนมาร์ โดยอนุญาตให้ประชาชนสองชาติสามารถเดินทางเข้าไปในประเทศคู่ค้าไม่เกิน 5 กิโลเมตร ตั้งแต่เวลา 06.00 - 18.00 น. ซึ่งมีจุดค้าขายอยู่ 3 จุด

ด้านอำเภอแม่สายผ่านด่านศุลกากรทำการติดต่อค้าขายกับอำเภอท่าลี่ จังหวัดเชียงใหม่ รัฐฉานของสหภาพเมียนมาร์

ด้านอำเภอเชียงแสนผ่านด่านศุลกากรเชียงแสนทำการติดต่อค้าขายกับสหภาพเมียนมาร์ ที่เมืองพุงและติดต่อค้าขายกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่บ้านต้นผึ้งแขวงบ่อแก้ว

ด้านอำเภอเชียงของผ่านด่านศุลกากรเชียงของ ทำการติดต่อดำขายกับบ้านห้วยทราย แขวง บ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปริมาณการค้าประมาณ ร้อยละ 93 ผ่านด่านศุลกากรแม่สาย และร้อยละ 7 ผ่านด่านศุลกากรเชียงแสนและเชียงของรวมกัน

3. ด้านอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมทางเกษตรที่ต้องอาศัยวัตถุดิบทางการเกษตรเป็นหลัก คังนั้นโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้จึงมีมาก กระจุกกระจายไปทุกอำเภอที่มีแหล่งวัตถุดิบ โรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ได้แก่ โรงสีข้าว โรงบ่มยาสูบ โรงบ่มใบชา โรงงานมันเส้น ทำผักและผลไม้บรรจุกระป๋อง เป็นต้น ส่วนอุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์ไม้มีจำนวนน้อยลง เพราะนโยบายปิดป่าและจำนวนป่าไม้ลดลง ไม่มีการลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทนี้มากนัก ทั้งจังหวัดมีอุตสาหกรรมประเภทนี้เพียง 18 แห่งเท่านั้น

จากข้อมูล สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ปี พ.ศ. 2539 มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 1,701 โรงงาน มีคนงานทั้งหมด 8,121 คน เป็นโรงงานในพื้นที่เขตอำเภอเมือง จำนวน 474 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 27.86 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด รองลงมาคืออำเภอพาน คิดเป็นร้อยละ 11.35 และอำเภอแม่จัน คิดเป็นร้อยละ 10.93 ในเขตอำเภอเมืองมีจำนวนโรงงานมากทั้งนี้เพราะเป็นเขตที่มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้บริการได้อย่างเพียงพอ เป็นศูนย์กลางในทุก ๆ ด้านทั้งเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และสถาบันการเงิน

4. ด้านการท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายมีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวสูงกว่าจังหวัดอื่นเพราะมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองไม่เหมือนใคร และอุปนิสัยของคนถิ่นเป็นมิตรกับคนแปลกหน้า สามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของ 4 ประเทศ จีน เมียนมาร์ ลาวและไทย จังหวัดเชียงรายเป็นที่อยู่อาศัยของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ซึ่งตั้งอยู่ตามแนวเทือกเขาและแนวตะเข็บชายแดน มีวัฒนธรรมความเชื่อที่แตกต่างเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวหลายประเภท เช่น โบราณสถาน พระราชวัง แหล่งธรรมชาติ และขนบธรรมเนียมประเพณีที่หลากหลาย รวมทั้งเทศกาลต่าง ๆ เช่น เทศกาลลินจี เทศกาลสตอร์เบอร์รี่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีค่านก๋วยสลาก เป็นต้น

ประชากร เมื่อสิ้นปี 2540 จังหวัดเชียงรายมีประชากรทั้งสิ้น 1,229,415 คน เป็นชายจำนวน 621,960 คน หญิงจำนวน 607,455 คน จำนวนประชากรคิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากร ภาคเหนือ ประชากรจังหวัดเชียงรายร้อยละ 75 อาศัยอยู่ในเขตชนบท

จากการสำรวจประชากรจำแนกรายอำเภอจากทะเบียนราษฎรพบว่า อำเภอเมืองมีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุด มีจำนวน 167,832 คน หรือร้อยละ 15.90 รองลงมาคือ อำเภอพาน มีประชากรจำนวน 139,714 คน หรือร้อยละ 13.24 และอำเภอแม่จัน มีประชากรจำนวน 127,281 คน หรือร้อยละ 12.06 โครงสร้างอายุประชากรชายและหญิงของจังหวัดเชียงราย มีประชากรอยู่ในช่วงอายุ 25-29 ปี มากที่สุด รองลงมาเป็นช่วงอายุ 20-24 ปี

การศึกษา จังหวัดเชียงรายมีการจัดการศึกษาในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับอนุบาลและเด็กเล็ก ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา โดยมีสถาบันศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนกระจายอยู่ทุก อำเภอทั่วจังหวัดเชียงราย

ตาราง 1 จำนวนประชากรในวัยเรียน จำนวนนักเรียนนักศึกษา อัตราส่วนร้อยละที่ได้ รับการศึกษาในจังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2540

ระดับศึกษา	จำนวนประชากร ในวัยเรียน (คน)	จำนวนนักเรียน นักศึกษา (คน)	อัตราส่วน ร้อยละ (คน)	ร้อยละของ ผู้เรียนทั้งหมด (คน)
อนุบาลและเด็กเล็ก	62,962	41,309	65.61	17.89
ประถมศึกษา	128,148	115,177	89.88	49.88
มัธยมศึกษาตอนต้น	68,188	47,815	70.12	20.71
มัธยมศึกษาตอนปลาย	61,462	17,613	28.66	7.63
อาชีวศึกษา	104,343	7,072	6.78	3.06
อุดมศึกษา	85,674	1,921	2.24	0.83
รวม	510,777	230,907	45.21	100.00

(สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย 2540 : 21)

1. ในระดับอนุบาลและเด็กเล็ก ในปีการศึกษา 2540 มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 41,309 คน มีจำนวนสถานศึกษา 914 แห่ง โดยสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาได้แก่ กรมพัฒนาชุมชนและสำนักงานการศึกษาเอกชน จำนวนนักเรียนได้เรียนคิดเป็นร้อยละ 83 ของจำนวนผู้อยู่ในวัยเรียนทั้งหมด

2. ระดับประถมศึกษา ในปีการศึกษา 2540 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 115,177 คน มีสถานศึกษา 713 แห่ง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายมีจำนวนนักเรียนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 87.07 รองลงมาได้แก่ สำนักงานการศึกษาเอกชนและกรมการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาระดับนี้เป็นการศึกษาภาคบังคับที่รัฐให้เปล่า ดังนั้นจึงมีผู้เรียนในระดับนี้ถึง ร้อยละ 98

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนนักเรียน จำนวนสถานศึกษา

	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน
กรมสามัญ	43	40,232
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	100	7,862
สำนักงานการศึกษาเอกชน	6	1,998
การศึกษานอกโรงเรียน	22	15,085
สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น	1	162
กรมการศาสนา	9	89

ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญมีนักเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนนักเรียนที่ได้เรียนคิดเป็นร้อยละ 28.66 ของจำนวนประชากรในวัยเรียน คิดเป็นร้อยละ 7.63 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

การศึกษาระดับอาชีวศึกษา มีจำนวนนักเรียนที่ได้เรียนคิดเป็นร้อยละ 6.78 ของจำนวนประชากรในวัยเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.06 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

การศึกษาระดับอุดมศึกษา มีจำนวนนักเรียนที่ได้เรียนคิดเป็นร้อยละ 2.24 ของจำนวนประชากรในวัยเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.83 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

การศึกษานอกโรงเรียน มีการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและด้านวิชาชีพมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 35,417 คน แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา 3,995 คน มัธยมศึกษา 13,874 คน รวมทั้งโครงการขยายโอกาส จำนวน 994 คน และการศึกษาผู้ใหญ่กับอาชีพ จำนวน 13,030 คน นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ได้แก่ สอนตัดเสื้อ เสริมสวย 11 แห่ง สอนพิมพ์ดีด 20 แห่ง สอนคอมพิวเตอร์ 6 แห่ง สอนวิชาช่าง 3 แห่ง และสอนดนตรี 1 แห่ง

จากข้อมูลการศึกษาทุกระดับมีนักเรียนได้เรียนคิดเป็นร้อยละ 45.21 ของจำนวนประชากรในวัยเรียนทั้งหมด (510,777 คน)

การศาสนา ทางด้านศาสนาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.31 นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 4.10 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 0.59 ที่เหลือนับถือศาสนาอื่น ๆ และไม่ระบุศาสนา มีวัดจำนวน 950 วัด โดยเป็นอารามหลวง 2 วัด วัดราษฎร์ 948 วัด เป็นวัดมหานิกาย 941 วัด วัดธรรมยุต 9 วัด มีพระภิกษุทั้งสิ้น 2,391 รูป จำนวนสามเณร 4,271 รูป สำนักสงฆ์ 423 แห่ง วัดร้าง 105 แห่ง มีโบสถ์คริสต์ 74 แห่ง มัสยิด 4 แห่ง โบสถ์/วัดของพราหมณ์ ฮินดู ซิกข์ 2 แห่ง

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียนในฐานะผู้วางแนวทางในการดำเนินงาน การจัดการศึกษานอกโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้วางกระบวนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพไว้ 2 ประการ ดังนี้คือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2539 : 1-7)

1. การสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นระหว่าง 30 - 300 ชั่วโมง ซึ่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการ ลักษณะส่งหน่วยเคลื่อนที่ไปให้บริการในชุมชนชนบท

2. การสอนแบบกลุ่มสนใจ ใช้เวลาสอนหลักสูตรละไม่เกิน 30 ชั่วโมง เปิดดำเนินการสอน โดยการให้ประชาชนรวมกลุ่มกันแล้วศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดดำเนินการจัดส่งวิทยากร เข้าไปทำการสอน

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพทั้งสองประเภทดังกล่าว เน้นหลักการและวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาด้านอาชีพแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนที่ขาดโอกาสเพื่อให้เห็นช่องทางการทำงาน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดีในการประกอบอาชีพ อิสระ รับจ้างในตลาดแรงงาน หรือปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ทั้งของตนเองและชุมชน โดยหลักสูตรที่ใช้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพตามความต้องการของบุคคลและชุมชน

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเป็นหลักสูตรที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้ฝึกอบรมนักศึกษา หรือบุคคลทั่วไปที่มีความประสงค์จะเรียนรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และเพื่อให้ผู้เรียนสายสามัญทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีทางวิชาชีพ การเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมเน้นไปทางปฏิบัติ ลักษณะของหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรรายวิชา ซึ่งหมายถึงหลักสูตรที่แยกเนื้อหาออกเป็นหมวดหมู่ จบในตัวเองเฉพาะในรายวิชานั้น ๆ และจัดรายวิชานั้นเชื่อมโยงกับรายวิชาอื่น ๆ จนสามารถเรียนต่อเนื่องกันได้ ผู้ที่เรียนจบเฉพาะรายวิชาใดวิชาหนึ่งก็จะมีความรู้เฉพาะในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งอาจนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน หรือเสริมอาชีพเดิมให้ดีขึ้น ถ้าต้องการจะนำไปประกอบอาชีพจะต้องมีความรู้ พื้นฐานในวิชาชีพนั้นมาบ้างแล้ว หรือเลือกเรียนวิชาเหล่านั้นหลายวิชาต่อเนื่องกัน ระยะเวลาการเรียนแต่ละรายวิชาขึ้นอยู่กับความสั้นยาวของเนื้อหาผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเฉพาะสิ่งที่ต้องการ แต่เมื่อจบรายวิชาแล้วถือว่าจบหลักสูตร จะไม่เรียนต่อรายวิชาอื่นอีกก็ได้

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำงานอันจะเป็นพื้นฐานที่เพียงพอแก่การดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ
2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะอาชีพที่ดำเนินอยู่ เป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง และประเทศชาติเป็นส่วนรวม
3. เพื่อส่งเสริมให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพรองจากอาชีพเดิมที่ประกอบอยู่ และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในอันที่จะเพิ่มพูนรายได้ให้สูงขึ้น
4. เพื่อให้รู้จักตนเอง รู้จักสังคม และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้เป็นข้อมูลในการประกอบอาชีพ

การดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น จะขอกกล่าวถึงกลุ่มเป้าหมาย กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย สำหรับกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ทั้งในเมืองและชนบท แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 กลุ่มเป้าหมายในอาชีพ หมายถึง กลุ่มเป้าหมายที่ยึดถืออาชีพเพื่อการประกอบ การให้ได้มาซึ่งรายได้ หรือเพื่อการประหยัดเป็นหลัก ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เรียนวิชาชีพที่นำความรู้ ไปปรับปรุงชีวิต ความเป็นอยู่ กลุ่มเป้าหมายที่มาเรียนวิชาชีพเพื่อนำไปประกอบอาชีพด้วยตนเอง และกลุ่มเป้าหมายที่มาเรียนวิชาชีพเพื่อไปรับจ้างหรือขายแรงงาน

1.2 กลุ่มเป้าหมายที่จำแนกตามสภาพ หมายถึง กลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาโดยเฉพาะ กลุ่มผู้อพยพ กลุ่มคนงานในโรงเรียน และกลุ่มคนในชุมชนแออัด เป็นต้น

2. กระบวนการเรียนการสอน ครูเป็นผู้พิจารณาเนื้อหาว่าจะสอนด้านทฤษฎีและด้าน ปฏิบัติอย่างละเท่าไร โดยยึดเอาผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งควรดำเนินการดังนี้

2.1 การชี้แจงสนทนา เนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน

2.2 การสาธิตเพื่อ ให้ผู้เรียนเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ ขั้นตอนการทำงาน ฯลฯ โดยผู้สอนทำการสาธิตแล้วผู้เรียนทำตาม

2.3 การปฏิบัติจริง ผู้เรียนทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญตลอดจนมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

2.4 ค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง เพื่อให้มีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องให้แตกฉานยิ่งขึ้น

2.5 สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และสิ่งอื่น ๆ ที่เห็นว่าจะเป็นทางแห่งการสร้าง คนให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างงานให้มีคุณภาพในอนาคต

3. การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้น โดยทั่วไปเน้นหนักให้ผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการฝึกภาคปฏิบัติให้มีทักษะพอที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน หรือใช้ในการประกอบอาชีพได้ โดยที่การเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้นดังกล่าว การวัดผลและการประเมินผลการเรียนจึงควรจัดให้สอดคล้องกัน กล่าวคือในการวัดผลให้น้ำหนักทางภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี อาจให้ประมาณร้อยละ 80 - 100 และน้ำหนักทางทฤษฎีอาจเป็นร้อยละ 0 -20 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูผู้สอนว่าควรจะให้อัตราส่วนของน้ำหนักในการวัดผลภาคปฏิบัติ และภาคทฤษฎีเป็นเท่าไร โดยพิจารณาเนื้อหาในแต่ละงาน หรือรายวิชา

เนื้อหาในแต่ละรายวิชา ครูผู้สอนอาจพิจารณาแบ่งออกเป็นรายวิชาหรือเป็นงานให้ผู้เรียนปฏิบัติในการประเมินผล จึงควรประเมินจากระหว่างการเรียนแต่ละรายวิชาย่อยหรือการปฏิบัติแต่ละงานตั้งแต่ต้นจนจบ ถือว่าเป็นการเรียนของรายวิชาย่อยหรืองานนั้นเมื่อสิ้นสุดการเรียนวิชาใดแล้วให้นำผลการเรียนทุกรายวิชาย่อยหรือทุกงานในรายวิชานั้นประเมินเป็นผลการเรียน การวัดและประเมินผลการเรียน อาจวัดผลโดยวิธีการสังเกตการปฏิบัติงาน การทดสอบหรือการดูผลงานตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงานจนสิ้นสุด และให้ผลการเรียนออกมาเป็นคะแนนแล้วจึงนำคะแนนของการวัดผลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของงานนั้นมารวมกัน ได้เท่าไรนำผลรวมที่ได้มาปรับเป็นระดับคะแนน

แนวนโยบายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย ในการจัดการศึกษาสายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ประจำปีงบประมาณ 2541

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย มีนายสุพล ทองคำ เป็นผู้อำนวยการ มีบุคลากรปฏิบัติงานจำนวน 67 คน ดังนี้

1. ข้าราชการ
 - ปฏิบัติงานใน สนจ. จำนวน 16 คน
 - ปฏิบัติงาน ๙ ศบอ./ศบก. จำนวน 24 คน
2. ลูกจ้างประจำ มีหน้าที่นักการภารโรง/พนักงานขับรถ/คนยาม จำนวน 17 คน
3. ลูกจ้างชั่วคราว ทำหน้าที่ธุรการ การศึกษาสามัญ จำนวน 8 คน

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงรายมีสถานศึกษา สังกัด จำนวน 22 แห่ง

คือ

- ศบอ. จำนวน 16 แห่ง
- ศบก. จำนวน 2 แห่ง
- โรงเรียนผู้ใหญ่จำนวน 4 แห่ง

นโยบายในการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
สายอาชีพ ดังนี้

การศึกษาสายอาชีพ

1. ปรับปรุงและขยายการจัดการศึกษาออกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น วิชาเรียนทางไกล และการประสานงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดการ
เรียนการสอนสาขาใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น

2. เร่งพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาออกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
(ปวส.) ทั้งนี้โดยใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนการสอนในด้านการฝึกทักษะอาชีพภาคปฏิบัติร่วม
กับสถานประกอบการและหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความพร้อมในการพัฒนาฝีมือแรงงาน

3. ดำเนินงานการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) ตามรูปแบบ
ที่ได้ปรับปรุง โดยให้ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียนเป็นผู้สอนตามความจำเป็นในแต่ละพื้นที่
และสนับสนุนให้นำหลักการของ ปอ. มาปรับประยุกต์ในการสอนวิชาชีพ

4. ปรับปรุงการสอนวิชาชีพและกลุ่มสนใจ โดยเน้นอาชีพที่สามารถสร้างงานได้ใน
ปัจจุบันและเป็นการพัฒนานักศึกษาทุกคนให้มีวิชาชีพติดตัวตามหลักการหรือแนวทาง One Man
One Technique

5. สนับสนุนให้มีการปรับค่าตอบแทนและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มีความพร้อมเพื่อ
ให้สถานศึกษาสามารถเปิดสอนวิชาอาชีพที่เป็นความต้องการในอนาคตและอยู่ในระดับมาตรฐาน
ทางวิชาชีพที่สูงขึ้น

6. ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถานศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามี
ส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการกระจายสื่อความรู้ทางด้านอาชีพ อย่างกว้างขวางและครบวงจร ทั้ง
หลักสูตรอาชีพระยะสั้นและประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งรวมถึงการให้ความรู้ด้านการบริหาร
การจัดการและการตลาด ตลอดจนปลูกฝังจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

7. การฝึกอาชีพเตรียมงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และแปรรูปผลผลิตให้
สอดคล้องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัด

**รูปแบบ และการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์บริการการ
ศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย**

การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้น อาจจัดได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับสภาพ และองค์
ประกอบที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ผู้เรียน ครูผู้สอน เวลา สถานที่ เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ
อย่างไรก็ดี ในการจัดควรคำนึงถึงกลุ่มผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมายเป็นประการสำคัญอันดับแรก และ

นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงความพร้อม และความแตกต่างกันของผู้เรียนด้วย ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจึงมีการจัดให้ยืดหยุ่นตอบสนองต่อสภาพความแตกต่างกันของผู้เรียน (ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย, 2541 : ม.ป.น.) การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน มีแนวดำเนินการดังนี้

1. จัดเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นรุ่น ๆ ในแต่ละรุ่นอาจใช้เวลาเรียน 3 เดือน หรือ 5 เดือน ตามความเหมาะสม
2. จัดให้เลือกเรียนเฉพาะอย่าง หรือเฉพาะส่วนที่ผู้เรียนคิดว่าตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของตนเมื่อเรียนจบจะได้นำไปใช้ทันที และใช้เวลาเรียนเพียงสั้น ๆ หากผู้เรียนต้องการเรียนอย่างอื่นต่อเนื่องให้ทำได้เลย โดยจัดหลักสูตรเป็นรายวิชา ให้แต่ละรายวิชาจบในตัวเอง
3. จัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนและลงทะเบียนเป็นรายวิชาที่ต้องการ แล้วมาเรียนเมื่อไหร่ก็ได้ ตามเวลาว่าง เมื่อนับเวลาเรียนรวมกันได้ครบตามหลักสูตรกำหนดหรือจะส่งผลงานตามที่ได้รับมอบหมายก็จะได้รับการประเมินถือว่าจบหลักสูตร
4. จัดให้ผู้เรียนเลือกเรียน ลงทะเบียน และรับงานที่มอบหมายไปศึกษาเองที่บ้านเมื่อมีปัญหาสามารถพบครูผู้สอนได้ตลอดเวลา เมื่อส่งผลงานจะได้รับการประเมินผลถือว่าจบหลักสูตร
5. จัดให้ผู้เรียนมีโอกาสศึกษาปฏิบัติด้วยตนเอง โดยจัดสร้างเครื่องมือช่วยสอนและจัดแหล่งเรียนไว้ให้ เช่น ห้องสมุด ศูนย์การเรียน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน มีรูปแบบที่เปิดกว้างให้ผู้สนใจได้เลือกเรียนเป็นรายวิชาย่อย ๆ กับรูปแบบที่ผู้จัดหรือสถานศึกษาเปิดสอนเป็นระบบจัดเนื้อหาหลักสูตรต่อเนื่องกันไป จากพื้นฐานเบื้องต้นไปสู่เนื้อหาที่ละเอียดลึกซึ้งตามลำดับ โดยมีระยะเวลาที่ค่อนข้างแน่นอนตายตัวว่าจะใช้เวลาเรียนนานเพียงใด เช่น 50 ชั่วโมง 100 ชั่วโมง 200 ชั่วโมง เป็นต้น

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เปิดอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ในปีงบประมาณ 2541 ใช้สถานที่ในการจัดการเรียนการสอนอยู่ 2 ลักษณะคือ จัดการเรียนการสอนในศูนย์ และจัดการเรียนการสอนนอกศูนย์ มีแผนกวิชา 26 แผนกวิชา ได้แก่ คนตรีพื้นเมือง (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ช่างเชื่อม (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ช่างไฟฟ้า (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) การทำกระดาษสา (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ช่างปั้นดินเผา (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) คอมพิวเตอร์วินโดว (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) คอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) พิมพ์ดีด (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ตัดผมชาย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ปักจักร (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ปักฉลุ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) อาหารขนม (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ประดิษฐ์

คอกไม้สด (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ดนตรีกีตาร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) แผนกวิชาที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เปิดการฝึกอบรมและประชาชนให้ความสนใจเข้ารับการฝึกอบรมเป็นจำนวนมากมีอยู่ 6 แผนกวิชา คือ พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) เปิดสอนเป็นรุ่น ๆ ตลอดปีการศึกษา 2541 มีผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย 6 แผนกวิชา รวมทั้งสิ้น 4,004 คน

เนื้อหาหลักสูตร 6 แผนกวิชา

1. พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)

- ความรู้เบื้องต้น	จำนวน 6 ชั่วโมง
- ปฏิบัติ	จำนวน 44 ชั่วโมง

2. คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)

- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโปรแกรมวินโดว์ 95	จำนวน 10 ชั่วโมง
- การใช้คำสั่งคอส	จำนวน 9 ชั่วโมง
- การเข้าโปรแกรม Microsoft Word และงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวน 39 ชั่วโมง
- การเข้าโปรแกรม Microsoft Excel และงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวน 42 ชั่วโมง

3. คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)

- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโปรแกรมวินโดว์ 95	จำนวน 5 ชั่วโมง
- การใช้คำสั่งคอส	จำนวน 3 ชั่วโมง
- การเข้าโปรแกรม Microsoft Word และงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวน 21 ชั่วโมง
- การเข้าโปรแกรม Microsoft Excel และงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวน 21 ชั่วโมง

4. ช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)

- ความรู้เบื้องต้นในการปฏิบัติงาน	จำนวน 10 ชั่วโมง
- กลวัตการทำงานของเครื่องยนต์	จำนวน 10 ชั่วโมง
- ระบบน้ำมันเชื้อเพลิงและสารหล่อลื่น	จำนวน 20 ชั่วโมง
- ระบบไฟจุดระเบิดแบบทองขาว , CDI	จำนวน 30 ชั่วโมง
- งานถอดประกอบและแก้ไข	จำนวน 30 ชั่วโมง

5. ตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)

- ความรู้เบื้องต้นของช่างเสริมสวย การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ	จำนวน 4 ชั่วโมง
- การสระผม ไคร้ผม เซทผม เบื้องต้น	จำนวน 6 ชั่วโมง
- การม้วนแกนตัดผม ทรงเสยและการไคร้ผมทรงเสย	จำนวน 12 ชั่วโมง
- การม้วนแกนตัดผม ทรงปัด และการไคร้	จำนวน 9 ชั่วโมง
- การม้วนแกนตัดผม บ๊อบ และการไคร้ผมทรงบ๊อบ	จำนวน 9 ชั่วโมง
- การม้วนแกนตัดผม ทรงพาราห์ ทรงแกนตั้ง ทรงแกนเกี่ยว และการไคร้	จำนวน 12 ชั่วโมง
- การซอยผม	จำนวน 9 ชั่วโมง
- การม้วนโรล	จำนวน 9 ชั่วโมง
- การตัดผมทรงต่าง ๆ	จำนวน 12 ชั่วโมง
- การแต่งหน้า	จำนวน 6 ชั่วโมง
- การโกนคิ้ว	จำนวน 6 ชั่วโมง
- การถักเปีย แต่งเล็บ	จำนวน 6 ชั่วโมง

6. ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)

- การวัดตัวเพื่อสร้างแบบเสื้อมาตรฐานเบื้องต้น	จำนวน 3 ชั่วโมง
- สร้างแบบเสื้อมาตรฐานเบื้องต้น	จำนวน 15 ชั่วโมง
- สร้างแบบแขนเสื้อมาตรฐานเบื้องต้น	จำนวน 9 ชั่วโมง
- การตัดเสื้อมาตรฐานเบื้องต้น	จำนวน 9 ชั่วโมง
- การเนาและการเย็บประกอบตัวเสื้อมาตรฐานเบื้องต้น	จำนวน 15 ชั่วโมง

ตาราง 2 จำนวนผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย 6 แผนกวิชา

ศูนย์บริการการศึกษา นอกรโรงเรียน อำเภอ	พิมพ์ดีด 50 ชม.	คอมพิวเตอร์ 100 ชม.	คอมพิวเตอร์ 50 ชม.	ช่างยนต์ 100 ชม.	ตัดผมเสริม สวย 100 ชม.	ตัดเสื้อ สตรี 50 ชม.
เมือง	370	372	678	146	153	258
พาน	111	182	-	-	60	97
แม่จัน	-	97	65	-	30	62
เชียงแสน	72	-	-	-	-	44
แม่สาย	97	109	82	17	24	43
แม่สรวย	43	-	-	-	-	34
เวียงชัย	121	65	54	33	-	106
เทิง	63	80	-	14	33	-
ป่าแดด	-	90	-	-	13	-
พญาเม็งราย	-	26	-	-	33	27
รวม	877	1,021	879	210	346	671

(ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย, 2542 : ม.ป.น.)

แนวคิด ความหมาย ประเภท ขั้นตอน ประโยชน์ของการฝึกอบรม

แนวคิดของงานฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่สำคัญ จากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน การถ่ายทอดวิชาการไม่ว่าจะเป็นการพูดการเขียน การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ มีวิวัฒนาการได้ทำกันมาอย่างต่อเนื่อง สมัยเดิมนั้น การเรียนรู้จากพ่อสอนงานโดยพ่อสอนให้ลูก เช่น ตระกูลใดเป็นหมอลูกหลานจะสืบทอดการเป็นหมอมาเรื่อย ๆ การรับรู้ การสอนงานนี้ก็เป็นแนวหนึ่งของการฝึกอบรม งานฝึกอบรมถึงแม้ว่าจะไม่สามารถมองผลของการทำงานในรูปเชิงปริมาณได้เช่นเดียวกับงานอื่นก็ตาม แต่ปัจจุบันผู้บริหารได้เล็งเห็นว่างานฝึกอบรมเป็นตัวจักรสำคัญในการดำเนินงาน แม้บางท่านอาจมีแนวคิดที่ว่าค่าใช้จ่ายนั้นจ่ายไปโดยสิ้นเปลืองเหมือนน้ำซึมบ่อทราย แต่คำว่าฝึกอบรมเป็นการฝึกพนักงานให้เพิ่มคุณค่าของ

ตัวเอง โดยเพิ่มความรู้ ความคิด ความอ่าน ให้มีประสบการณ์ที่เหมาะสมต่อหน้าที่สมกับ ความ รับผิดชอบในตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายมากที่สุด (ทองฟู ชินะ โชติ. 2531 : 1-2)

ปัจจุบันการบริหารและการดำเนินงานของธุรกิจ และองค์กรต่าง ๆ จะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ต้องย่อมอาศัยทรัพยากรมนุษย์ ในบรรดาปัจจัยต่าง ๆ “คน” เป็นปัจจัยที่มีค่ามากที่สุดที่จะบันดาลให้ความสัมฤทธิ์ผลของงานให้เป็นประโยชน์สูงสุด องค์กรจะเจริญหรือเสื่อมก็เป็นผลมาจากคน ดังนั้นการสร้างคนให้มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารต้องคำนึงถึงคือ การเสริมสร้างและบำรุงรักษาคนในองค์กร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างพึงพอใจและมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงสุด ได้มีผู้เปรียบเทียบไว้ว่า องค์กรเปรียบเสมือนโครงกระดูกของร่างกาย คนงานเปรียบเสมือนเนื้อหนังและจิตใจ ถ้าหากองค์กรประสบปัญหา ร่างกายก็จะพิการ การแก้ไข หรือนำหมอมารักษาเป็นการกระตุ้นส่วนเสื่อมของร่างกายให้ดีขึ้นได้ดังเดิม เปรียบเช่น การนำเอาการฝึกอบรมมารักษาเยียวยาสุขภาพของคนในองค์กรนั่นเอง

ความหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Training ซึ่งถือเป็นคำเรียกวิธีการหรือกรรมวิธีอย่างหนึ่ง เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพต่อการทำงาน โดยมุ่งพัฒนาทักษะความรู้ และความสามารถ การฝึกอบรมจึงเป็นกรรมวิธีอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารใช้พัฒนาพนักงาน ได้มีผู้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้หลาย ๆ ท่านดังนี้

ภิญโญ สาธร (2517 : 442) ได้ให้ความหมายว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่มีระเบียบแบบแผน ซึ่งมุ่งเน้นที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความชำนาญ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ

วิเชียร ชิวพิมาย (2528 : 2) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการบริหารงานบุคคลเป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยให้องค์กรเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จในการบริหาร เป็นกิจกรรมที่จะนำไปสู่แนวทางแก้ปัญหาขององค์กรที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันเป็นยุคที่ต้องระดมทรัพยากรบุคคลทั้งความรู้ ความสามารถ กำลังกาย กำลังสติปัญญา

ไมตรี ทองประวัติ (2539 : 5) ได้ให้ความหมายว่า การฝึกอบรมและการสัมมนาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสัมฤทธิ์ผลโดยอาศัยการพัฒนานิสัยในการใช้ความคิดและการกระทำ ทักษะ ความรู้ และทัศนคติที่เหมาะสม หรือกระบวนการในอันที่จะเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาฝีมือในการทำงานสมรรถนะของบุคคลทั้งมวลในสังคมใดสังคมหนึ่ง ตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนในทางที่ดี

กูค (อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์. 2538 :22 ; อ้างอิงมาจาก Good. 1973 : 613) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการช่วยให้บุคคลอื่นมีทักษะและความรู้โดยจัดขึ้นภายใต้สภาวะเงื่อนไขบางประการและไม่ถึงกับทำอะไรใหญ่โตแบบที่นักเรียนเรียนทักษะและความรู้กันในสถาบันการศึกษาทั่วไป

บีช (Beach. 1975 : 193) ได้ให้ความหมายว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้และมีความชำนาญ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีมุ่งให้บุคคลรู้เรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ และเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลไปในทางที่ต้องการ

ประเภทของการฝึกอบรม

ในเรื่องประเภทของการฝึกอบรมนี้ มีนักวิชาการได้แบ่งประเภทการฝึกอบรมออกเป็นหลายประเภทซึ่งขึ้นอยู่กับว่าจะใช้หลักเกณฑ์อะไรมาเป็นเครื่องกำหนด ทองฟู ชินะ โชติ (2531 : 100-102) ได้จำแนกประเภทของการฝึกอบรมออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การฝึกอบรมผู้เพิ่งเข้าปฏิบัติงานใหม่ (Preservice Training) เนื่องจากว่า ผู้เข้าปฏิบัติงานใหม่ยังไม่คุ้นเคยกับสถานที่ เงื่อนไขการปฏิบัติงาน เพื่อนร่วมงาน สายการบังคับบัญชา การฝึกอบรมผู้เริ่มงานใหม่หรือเรียกว่า ปฐมนิเทศ (Orientation) และการแนะนำงาน (Introduction Training)

การปฐมนิเทศน์และการแนะนำงานเป็นการฝึกอบรม โดยจัดขึ้นเพื่อให้พนักงานที่เข้าใหม่ได้รู้จักหน่วยงานและเรื่องราวต่าง ๆ ของบริษัท เช่น ประวัติ ความเป็นมา นโยบาย ระเบียบวินัย กฎข้อบังคับ หน้าที่การงาน เงื่อนไขในการทำงานต่าง ๆ รวมทั้งผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ การปฐมนิเทศน์เพื่อให้พนักงานคลายความวิตกกังวล สามารถปรับพฤติกรรมของตนเอง ให้เข้ากับเพื่อนได้ สร้างทัศนคติที่ดีระหว่างพนักงานกับองค์กร

วัตถุประสงค์ของการปฐมนิเทศน์

- 1.1 เพื่อแนะนำให้พนักงานรู้จักสถานที่ และสภาพแวดล้อม
- 1.2 เพื่อแนะนำให้พนักงานทราบสายการบังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชา
- 1.3 เพื่อแนะนำให้พนักงานรู้จักกฎข้อบังคับ และระเบียบการปฏิบัติงาน
- 1.4 เพื่อแนะนำเพื่อนร่วมงาน
- 1.5 เพื่อแนะนำวิธีการทำงานที่ถูกต้อง เพื่อสร้างความปลอดภัย และแนะนำอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ
- 1.6 เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีขององค์กรกับพนักงานใหม่
- 1.7 เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ

2. การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (Inservice Training) การฝึกอบรมภายหลังจากเข้ามาปฏิบัติงานแล้ว อันเนื่องมาจากต้องการปรับปรุงความสามารถในการทำงาน เปลี่ยนแปลงเทคนิควิธีการใหม่ ๆ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่นำเข้ามา การฝึกอบรมหลังการปฏิบัติงานพอแบ่งได้ 6 ประเภทคือ

2.1 การฝึกอบรมแบบลงมือทำงาน (On the job Training) การฝึกอบรมประเภทนี้ได้รับการนิยมนมาก เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้และได้ลงมือปฏิบัติจริง ๆ สามารถที่จะเพิ่มพูนความสามารถให้ผู้เข้ารับการอบรมได้อย่างเต็มที่

การฝึกอบรมแบบลงมือทำงาน เป็นการฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้รับการเรียนรู้ และได้ลงมือปฏิบัติจริงสามารถที่จะเพิ่มพูนความสามารถให้ผู้เข้ารับการอบรมต่อเมื่อ

2.1.1 ผู้รับการอบรม คิดอะไร ทำอย่างไร คาดการณ์สิ่งใดไว้และตั้งหัวข้อไว้

2.1.2 ผู้อบรมหรือผู้สอนหรือวิทยากร ต้องมีความรู้ความสามารถ และความถนัดในงานนั้นจริง ๆ เพื่ออบรมผู้เข้าอบรม

2.1.3 หลังจากการอบรมควรมีการตรวจสอบดูความก้าวหน้าในการฝึกอบรมครั้งนั้น

การฝึกอบรมแบบลงมือทำงาน ยังสามารถแบ่งได้อีก ดังนี้

1. การฝึกอบรมพนักงานในช่วงเวลาสั้น ๆ ภายใต้อาณัติที่เหมือนของจริง เช่น การขาย ร้านหรือภายในบริษัท เวลาที่รับการอบรม 2-3 วัน ถึง 2-3 อาทิตย์ ผู้ผ่านการอบรมสามารถเข้าทำงานตามหน้าที่นั้น ๆ ได้ การอบรมประเภทนี้สามารถเข้ารับการอบรมได้หลายคน เวลาสั้น ค่าใช้จ่ายไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเชื่อมั่นในการทำงานมากขึ้น การอบรมจะไม่ทำความยุ่งยากต่อการปฏิบัติงานจริงของพนักงาน เนื่องจากการจำลองสถานที่คล้ายของจริง ผู้เข้ารับการอบรมจะปรับปรุงการทำงานเหมือนเหตุการณ์นั้นจริง ๆ ภายใต้อาณัติของผู้อบรม และเพิ่มความเชื่อมั่นในการทำงานนั้นเรื่อย ๆ

2. วิธีการฝึกหัดงาน เป็นงานที่เกี่ยวกับการฝึกฝนนาน ๆ จนเป็นผู้ชำนาญ งานประเภทที่ต้องรับการฝึกอบรมแบบนี้ เช่น ร้านตัดผม ช่างไม้ ช่างสี ช่างไฟฟ้า ช่างเพชรพลอย เมื่อผ่านการอบรมแบบนี้ จะสามารถเพิ่มความชำนาญย่อมกระทบต่ออัตราค่าจ้าง เงินอุดหนุน และ มาตรฐานของการทำงานดีขึ้น

3. การฝึกทำงาน โดยได้รับค่าจ้างตอบแทน การอบรมประเภทนี้ใช้เวลานาน 2-3 เดือน การอบรมต้องจัดโครงการร่วม ระหว่างโรงเรียนและที่ทำงาน คัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมและทำงานในโรงงานหรือที่ทำงานในช่วงเวลานี้ จนกว่าจะจบหลักสูตรและช่วยเพิ่มความสามารถหรือความชำนาญในการอบรม การอบรมแบบนี้เป็นการเพิ่มความสามารถจากทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติ

ข้อเสียของการอบรมนี้ใช้เวลานานบางครั้งผู้เข้ารับการอบรมอาจท้อใจ และจะยุ่งยากในกรณีธุรกิจ เกิดอยู่ในสถานะการณ์ไม่ดีนักต้องปลดพนักงานออกโดยไม่มีความคิด

4. การสับเปลี่ยนหน้าที่ การฝึกอบรมสำหรับผู้เข้ารับตำแหน่งในด้านการบริการ เช่น ในกรณีที่นิสิตจบจากมหาวิทยาลัยใหม่ ๆ โดยทำการสับเปลี่ยนหน้าที่จนครบการดำเนินงาน ขององค์กร อาจใช้เวลานาน ๆ ในแต่ละหน้าที่ เมื่อผ่านการอบรมแล้วจะเริ่มเข้ารับตำแหน่งฝ่าย บริหารต่อไป

5. การศึกษาภายใต้การแนะนำ การอบรมศึกษาภายใต้คำแนะนำและแนวทางของ ผู้ นำ เพื่อความสบายใจ และมีกำลังใจในการทำงานของพนักงาน การสอนแบบนี้เหมาะในการพัฒนา บุคคล เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ผู้ควบคุมเพียงแค่นี้คำแนะนำชี้แจงแนวทางให้เหมาะสำหรับผู้ที่มีความรู้ ในสาขานั้น

2.2 การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะการปฏิบัติงาน (Skill Training) การอบรมเพิ่มทักษะใน การทำงาน เนื่องจากเทคโนโลยี และฝีมือในการทำงาน วิธีนี้ทำให้ได้ความรู้จากพนักงานจริง ๆ เพื่อให้ คนงานที่มีความสามารถ เพื่ออบรมงานอาชีพต่อไป

2.3 การฝึกอบรมระดับหัวหน้างาน (Supervisory Training) การอบรมระดับหัวหน้างานใน วงการธุรกิจเป็นที่นิยมมาก เมื่อธุรกิจขยายตัวมาก จำเป็นต้องมีหัวหน้างานเพิ่มมากขึ้น เพื่อควบคุม การทำงานของพนักงาน ดังที่กล่าวไว้ว่า ในอนาคตกันใกล้นี้ ความสำคัญของการอบรมบุคคลจะอยู่ แต่ การอบรมหัวหน้างานเหมือนดังเป็นความสำคัญต่อกองการพัฒนานักบริหาร เมื่อ 10 ปีที่แล้วมา การอบรมนี้ได้รับความนิยมหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 โรงงานผลิตอาวุธในอเมริกา ต้องการที่จะ ผลิตอาวุธให้ทันกับความต้องการของสงครามได้มีผู้คิดค้นวิธีการอบรมเจ้าหน้าที่ ผู้บังคับบัญชา ระดับหัวหน้าคนงานให้สามารถทำงานได้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ซึ่งปรากฏว่าใช้ได้ผลดี การ ผลิตอาวุธทันต่อความต้องการ เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง ประเทศต่าง ๆ ทางแถบยุโรป ได้นำ โครงการฝึกงานในกิจการอุตสาหกรรม ไปใช้กันอย่างแพร่หลาย

2.4 การฝึกอบรมระดับการจัดการ (Managerial Training) การอบรมระดับการจัดการ ระดับ นี้มีการรับฝึคชอบงาน เพราะฉะนั้นการอบรมจะเน้นหนักเป็นวิชาเฉพาะ ใช้เวลาสั้น ๆ ไม่ให้ผู้เข้า อบรมเสียเวลามากเกินไป ลักษณะวิชาที่อบรม จิตวิทยาผู้บริหาร ภาวะผู้นำ การวินิจฉัยสั่งการ ศิลปการเกลี้ยกล่อม เป็นต้น

2.5 การพัฒนานักบริหาร (Executive Development) นักบริหาร คือ บุคคลที่มีอำนาจรับ ฝึคชอบในการพิจารณาและตัดสินใจทั้งนโยบาย และการปฏิบัติ เป็นผู้ที่มีอำนาจในการบังคับบัญชา ในเอกสารการสัมมนา นักบริหารสำนักงานพัฒนาบริหารศาสตร์ ได้ให้ความหมายว่า บุคคลในคณะ ฝ่ายจัดการชั้นหัวหน้าในระดับกลางและสูง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับ การควบคุม การบริหารองค์กร ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชา และรับผิดชอบต่องานทั้งหมดที่เกิดขึ้น การพัฒนา

นักบริหาร หมายถึง กรรมวิธีที่จะช่วยให้นักบริหารได้รับความชำนาญ ความถนัด ความรู้ ทักษะคติอันเหมาะสมให้สัมฤทธิ์ผล

2.6 ฝึกฝนโดยตรง การอบรมลูกน้อง หัวหน้าต้องอบรมตนเองก่อน วิธีการอบรมผู้บังคับบัญชาโดยตนเอง ที่นิยมมากคือ

- ฝึกตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์
- แลกเปลี่ยนความรู้แบบกันเอง
- ศึกษาหาความรู้จากเอกสารวิชาการ
- ติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับนโยบาย โครงการของงานที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรง
- ติดตามความเคลื่อนไหวเหตุการณ์ภายใน และภายนอกประเทศ โดยอาศัยหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และสื่อมวลชน
- ศึกษาทางไปรษณีย์เกี่ยวกับงานความรู้อื่น ๆ
- เข้าร่วมสัมมนาในบางโอกาส
- ผู้นำอภิปรายและบรรยายในบางโอกาส
- เป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ
- หาโอกาสไปดูงานทั้งในและนอกประเทศ
- ศึกษาในสถาบันศึกษา
- คบหาผู้รู้บางท่าน

สรุป ประเภทของการฝึกอบรม

การอบรมเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารบุคคล และควรเอาใจใส่อย่างเพียงพอในองค์การที่มุ่งหวังความก้าวหน้าของงาน เพราะกำลังคนเป็นปัจจัยในการพัฒนากิจการขององค์การให้บรรลุเป้าหมาย โดยที่การฝึกอบรมเป็นงานที่มีลักษณะเฉพาะพิเศษ ที่ต้องอาศัยเทคนิคในการทำงานและความร่วมมือประสานกันอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเภทของการฝึกอบรมแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

การฝึกอบรมผู้เข้าปฏิบัติงานใหม่ คือ การปฐมนิเทศน์

การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน คือ

- การฝึกอบรมแบบลงมือทำงาน
- การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะในการปฏิบัติงาน
- การฝึกอบรมระดับหัวหน้างาน
- การฝึกอบรมระดับการจัดการ

- พัฒนานักบริหาร
- การฝึกฝนโดยตรง เป็นต้น

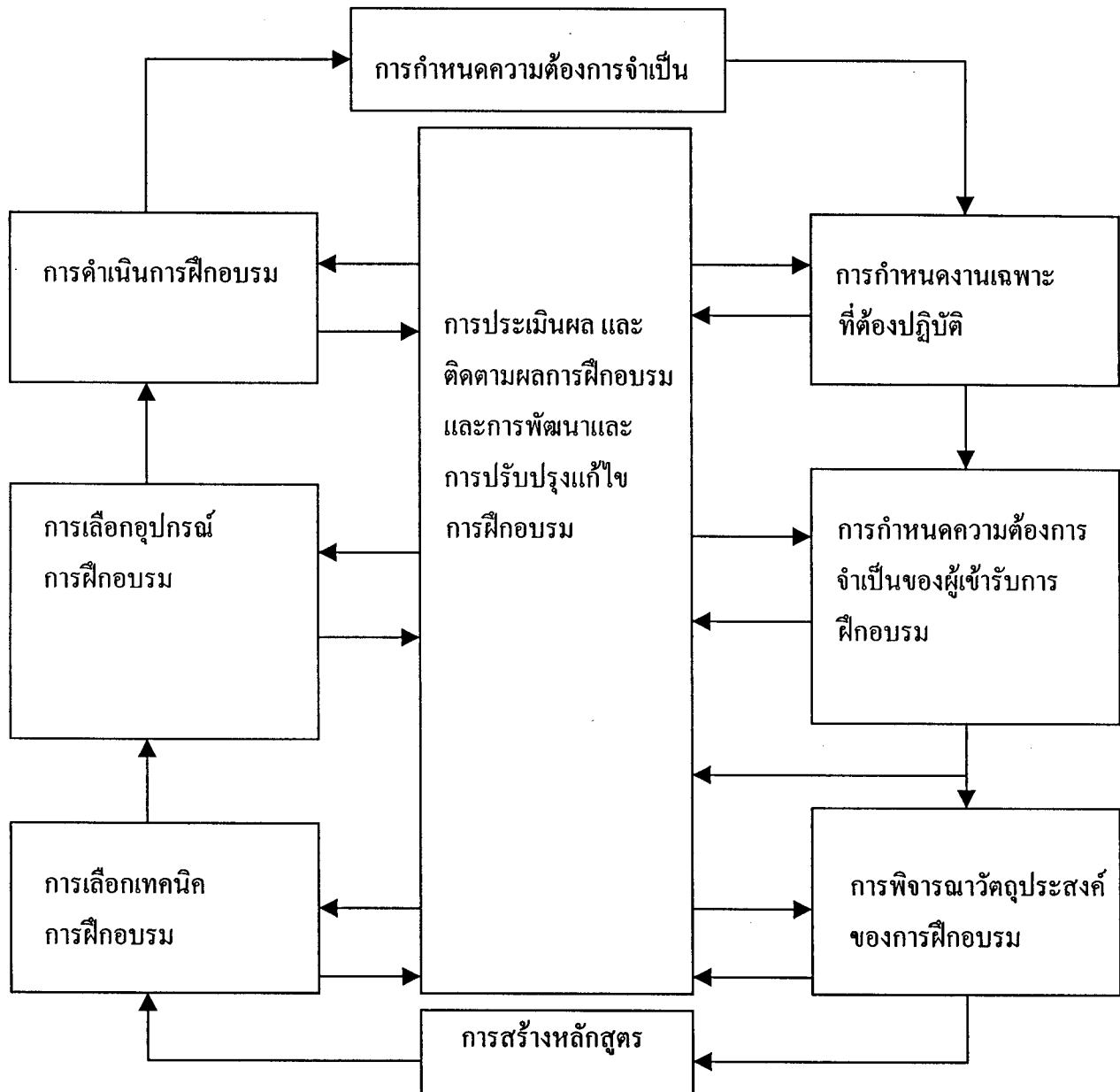
ขั้นตอนในการฝึกอบรม

เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารงานต้องตัดสินใจดำเนินการ เพื่อสนองความต้องการฝึกอบรม ขั้นตอนในการจัดฝึกอบรม บางครั้งขึ้นอยู่กับแนวนโยบาย หรือแนวคิดใหม่ ๆ การฝึกอบรมโดยทั่วไปเป็นการลงทุนค่อนข้างสูง แต่ก็ใช้ระยะเวลาในการพัฒนาบุคลากรน้อยที่สุด ดีกว่าที่จะปล่อยให้แต่ละคนศึกษาค้นคว้า ลองผิดลองถูก ถ้าผู้จัดอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการจัดอบรม สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ควรจัดอบรมเรื่องใด ต่อใคร จะใช้กระบวนการวิธีการอย่างไร ผลที่ออกมาจึงจะบรรลุเป้าหมาย การฝึกอบรมในครั้งนั้นก็จะได้ผลคุ้มค่า

ในปัจจุบันการจัดระบบการอบรมมีหลายรูปแบบ แต่ละระบบการอบรมที่เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน ได้แก่ ระบบฝึกอบรมที่เรียกว่า The Critical Events Model ซึ่งนำเสนอโดย แนนเดอร์ (อรัทัย ทองฤกษ์ฤทธิ. 2538 : 28-29 ; อ้างอิงมาจาก Nadler. 1982 : 11-13) โดยกำหนดแนวทางการฝึกอบรมเป็น 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมขององค์การ
กำหนดงานเฉพาะที่ต้องปฏิบัติ
2. กำหนดความต้องการจำเป็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในโครงการ
3. พิจารณาวัตถุประสงค์ขององค์การ
4. สร้างหลักสูตร
5. เลือกเทคนิคการอบรม
6. เลือกอุปกรณ์อบรม
7. ดำเนินการฝึกอบรม
8. ประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม ตลอดจนให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการฝึกอบรม

ขั้นตอนการฝึกอบรมทั้ง 9 ขั้นตอน สามารถนำเสนอแสดงเป็นภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงขั้นตอนสำคัญของระบบการฝึกอบรม (The Critical Events Model)

สรุปได้ว่า ระบบการฝึกอบรมต้องมีการแบ่งเป็นขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดความจำเป็นในการฝึกอบรม ไปจนถึงการติดตามผลการฝึกอบรม ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการฝึกอบรม

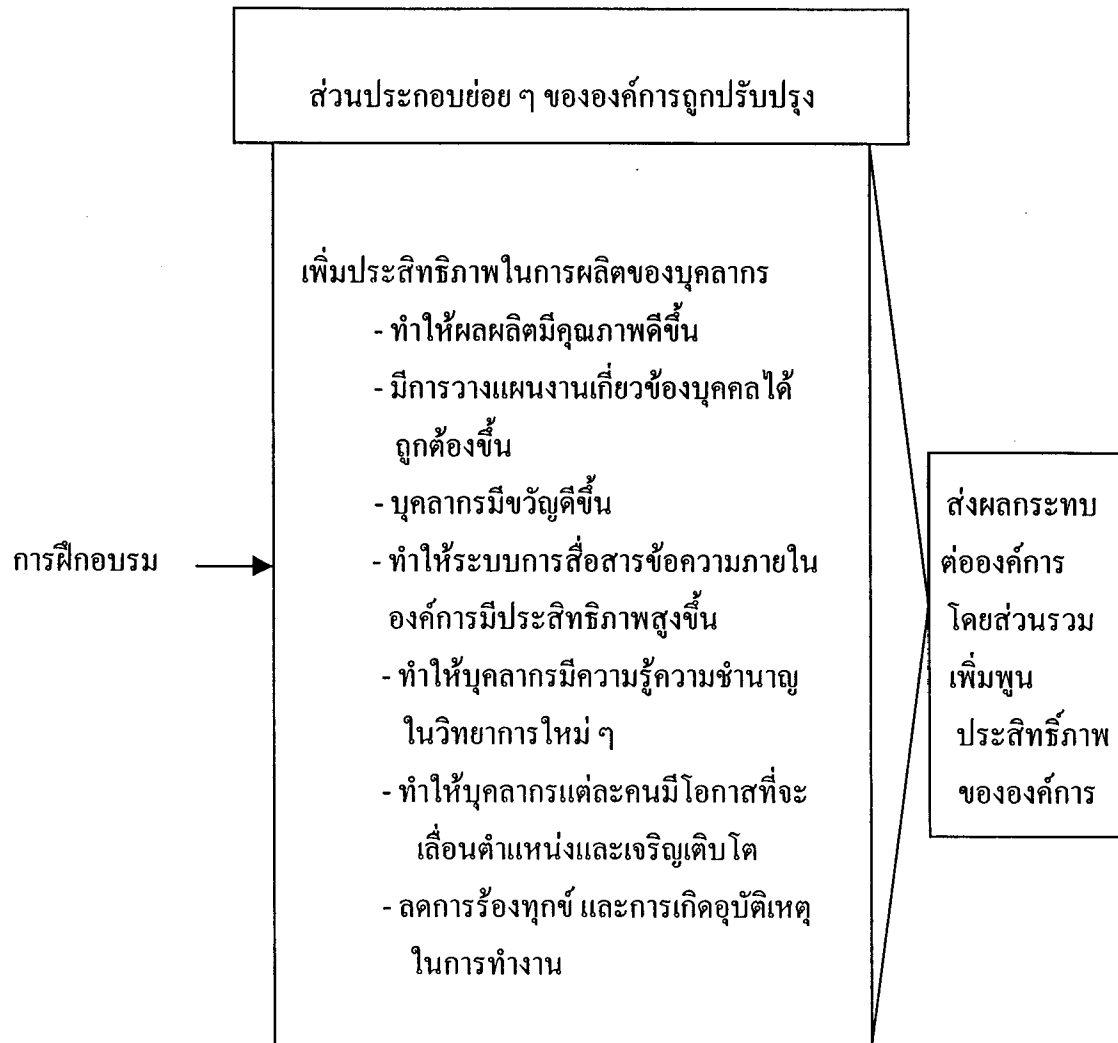
ประโยชน์ของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการเพิ่มความรู้ทักษะ และพัฒนาฝีมือในการทำงานสมรรถนะของคนในองค์กรหรือสังคมใดสังคมหนึ่งตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคลากรไปในทางที่ดีขึ้น การฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีช่วยป้องกันปัญหาและปรับปรุงคุณภาพงานให้ดีขึ้น เพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานในตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และใช้ขีดความสามารถอย่างเต็มที่ จึงต้องเข้าใจว่า การฝึกอบรมจะมีผลอย่างไรต่อองค์กร เป็นการเพิ่มความรู้ความสามารถ และให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อองค์กร ในองค์กรปัจจุบันเล็งเห็นว่า การฝึกอบรมมีความสำคัญและจำเป็น ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ในการป้องกันปัญหา ซึ่งจะเกิดในอนาคต และแก้ปัญหบางประการ ในการปฏิบัติงานของการทำงาน เท่ากับเพิ่มพูนความรู้ สร้างขวัญ และกำลังใจในการทำงานของพนักงานเพื่อลดความสิ้นเปลือง ป้องกันอุบัติเหตุในการทำงาน เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างความสามัคคี เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมต่อการทำงาน เพื่อจะนำไปปฏิบัติและเกิดประสิทธิภาพต่อไป

สุปราณี ศรีฉัตรวิมุข (2525 : 5) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการฝึกอบรมโดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ด้านเวลา ช่วยลดเวลาในการเรียนรู้ในการปฏิบัติงาน
2. ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานดีขึ้นมาก
3. ด้านผู้เข้ารับการฝึกอบรม ช่วยให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ด้านการบริหาร ช่วยให้หน่วยงานก้าวหน้า
5. ด้านขวัญและกำลังใจ เข้าใจบทบาทหน้าที่ มีเจตคติที่ดีและมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

6. ด้านความมั่นคงขององค์กรหรือหน่วยงานทางธุรกิจ ช่วยลดปัญหาการทำงาน การฝึกอบรมจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากร ซึ่งเป็นส่วนน้อยขององค์กรโดยตรง และจากการที่ส่วนน้อยนั้นมีคุณภาพดีขึ้นก็ทำให้ประสิทธิภาพโดยรวมขององค์กรดีขึ้นด้วย และได้เขียนอธิบายเป็นภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม (สุปราณี ศรีฉัตรากิมข. 2525 : 5)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นวพร ธนวัฒน์ (2533 : 85-88) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะกรรมกรม วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาโดยส่วนรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับต่ำจนเกือบจะถือว่าไม่มีปัญหา แต่จากการศึกษาปัญหาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านตัวผู้เรียน นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ไม่มีเวลาฝึกทบทวนการเรียนที่บ้าน ด้านครูผู้สอนมีปัญหาสูงสุดในเรื่องครูให้รายละเอียดในบทเรียนไม่ชัดเจน ด้านหลักสูตร นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องไม่มีโอกาสไปทัศนศึกษานอกสถานที่และเวลาในการฝึกปฏิบัติในบางเรื่องน้อยเกินไป และด้านสิ่งแวดล้อม นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องไม่มีผู้รับฝากอุปกรณ์การเรียนในแต่ละห้องเรียน และวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติอยู่ในสภาพชำรุดไม่เหมาะที่จะใช้ในการฝึก

ผ่องศรี ศรีวัง (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในแผนกช่างเครื่องยนต์ ช่างตัดเสื้อสตรี พิมพ์ดีด จำนวน 545 คน พบว่า

1. นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพโดยรวมและคุณลักษณะรายด้านทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน
2. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพโดยรวมและคุณลักษณะรายด้านทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีเวลาเรียนในรอบกลางวันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพโดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในรอบกลางวันมีความคิดเห็นในด้านวิชาการและการถ่ายทอดความรู้มากกว่านักศึกษาที่เรียนในรอบค่ำ

4. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีแผนกวิชาที่เรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพโดยรวมในแต่ละด้านแตกต่างกัน

ณัฐ จุลสุวรรณ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในเรือนจำกลางคลองเปรม เกี่ยวกับการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน รวม 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาและหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนำไปใช้ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีอายุ พื้นฐานความรู้ ภูมิสำเนา ระยะเวลาต้องโทษ และสาขาวิชาชีพที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์ (2538 : 100-105) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการ โดยทำการศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิทยากรของการฝึกอบรม ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ด้านการประเมินผล และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่ให้ความสำคัญในด้านเนื้อหาหลักสูตรวิชา ด้านวิทยากรของการฝึกอบรม ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสูงกว่า ด้านกิจกรรมการฝึกอบรมและด้านการประเมินผล

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับของกลุ่มความรู้และสถานที่ฝึกอบรม พบความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับตัวแปรสังกัดของหน่วยงานพบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีเพศต่างกัน โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เป็นเพศชายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการสูงกว่าเพศหญิงในด้านเนื้อหาหลักสูตรวิชา

4. สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีระดับของกลุ่มความรู้ต่างกัน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นกลุ่มความรู้ระดับต้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการสูงกว่ากลุ่มความรู้ระดับสูงในด้านเนื้อหาหลักสูตรวิชา

ส่วนข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ ควรปรับปรุงหลักสูตรบางวิชาให้ทันสมัย และให้ทันกับโปรแกรมสำเร็จรูปใหม่ ๆ วิทยากรควรเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมและควรมี

เครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้เข้ารับการศึกษาอบรม ควรเน้นกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ เพื่อนำผลไปใช้ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งควรมีการติดตามประเมินผลด้วย เป็นต้น

สมจิตร ยั่งยืนดำรงฤทธิ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตตรีวิชาชีพพระยะสัน แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการสอน ด้านครูผู้สอน และด้านตัวผู้เรียน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละด้าน ข้อที่เป็นปัญหาสำคัญของแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่เรียน รวบรวมเกินไป ด้านกระบวนการสอน คือ การสอนกระทำเฉพาะในสถานศึกษา ผู้เรียนไม่มีโอกาสออกไปดูงาน/ฝึกงานนอกสถานที่ ครูผู้สอน คือ ครูเจ้าระเบียบเกินไป และด้านตัวผู้เรียน คือ ผู้เรียนไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน

กัญญา พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง (2541 : 92-93) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยทำการศึกษานำความรู้ไปใช้ 3 ด้าน คือ ด้านการนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน พบว่า ผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตั้มากที่สุด รองลงมาผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ และนำไปใช้เพื่อชุมชนน้อยที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียน สามารถนำไปใช้ตามความถนัดและความชอบของตนเองได้ นำไปทำงานในสถานประกอบการได้ นำไปใช้ประกอบอาชีพส่วนตัวได้ นำไปใช้เพื่อประกอบอาชีพเสริมจากอาชีพที่ทำอยู่ประจำแล้วได้ นำไปใช้เพื่อเปลี่ยนอาชีพเดิมที่ไม่มีมีความก้าวหน้าได้ นำไปใช้เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการได้ และสามารถนำไปใช้ทำ กิจการต่อเนื่องจากครอบครัวที่ทำอยู่แล้วได้ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว ส่วนใหญ่นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ประโยชน์แก่คนอื่น ๆ ในครอบครัว เช่น ตัดเสื้อผ้า ตัดผม ให้แก่พ่อแม่ สามารถนำไปใช้ประโยชน์แก่ตนเอง เช่น แต่งหน้า ตัดเสื้อผ้าใส่เอง และทำให้ผู้เรียนมีความ มั่นใจในการประกอบอาชีพ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อพัฒนาตนเอง และเป็นพื้นฐานให้ตนเองศึกษาต่อ ด้านอาชีพให้สูงขึ้น ทำให้รู้จักคิด ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลในครอบครัวได้ สามารถนำไปใช้ให้ประชาชนในท้องถิ่นใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ประกอบอาชีพในท้องถิ่น อาชีพเสริม และทำให้ประชาชนในท้องถิ่นพัฒนาตนเองได้

งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ฮูล (Houl. 1961 : 16-25) ได้ทำการศึกษาวิจัยโดยวิธีการสัมภาษณ์นักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อในโครงการการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยชิคาโก้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เข้าเรียนในลักษณะที่แตกต่างกันดังนี้

1. ประเภทมุ่งเป้าหมาย คือนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าสู่โครงการการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทต่าง ๆ เป็นครั้งคราวตามที่คิดว่า การเรียนรู้จากโครงการแต่ละโครงการจะตอบสนองความต้องการปัญหา และความสนใจของตัวนักศึกษาได้หรือไม่เพียงใด

2. ประเภทมุ่งกิจกรรม คือนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะความพอใจ สนใจในกิจกรรมบางอย่างมากกว่าเนื้อหาหรือหลักสูตร นักศึกษาที่ชอบกิจกรรมนี้จะเน้นถึงเรื่องมนุษยสัมพันธ์เป็นสำคัญ

3. ประเภทมุ่งการเรียนรู้ คือนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าสู่โครงการนี้เพราะมีความต้องการได้รับความรู้และเรียนรู้อย่างแท้จริง นักศึกษากลุ่มนี้จะเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตลอดมาจนดูเหมือนกลายเป็นนิสัยประจำตัวที่ต้องศึกษาอยู่อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

คาปรังค
โบเชียร์ (Boshier. 1971 : 3-26) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ในประเทศแคนาดา นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา โดยได้สร้างเครื่องมือหรือแบบวัดเข้าเรียนต่อ (Educational Participation Scale หรือ EPS) และนำไปทำการศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในประเทศดังกล่าว ทั้ง 3 ประเทศ โดยแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านทำตามความคาดหวังของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงสถานที่เป็นอยู่ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนเพื่อรู้ จากผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่าผู้ให้เข้าเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน และตัวแปรด้าน อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจเหล่านี้ด้วย คือ ผู้ที่มีอายุน้อยมีแรงจูงใจด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นสูง เพศชายมีแรงจูงใจด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นและแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูง ผู้ที่มีการศึกษาในระดับต่ำมีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นอีกว่าผู้ที่เข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่อาจมีแรงจูงใจมากกว่าหนึ่งด้าน ในปี 1971 โบเชียร์ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่เฉพาะในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ที่มีอายุน้อยมีแรงจูงใจในการทำงานตามความคาดหวังของผู้อื่นสูง ส่วนผู้ที่มีอายุมากมีแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้สูง

ทิพย์เกื้อ

บีเบียท์ (Leigh and Simon. 1975 : 49-55 ; Citing Bebout. 1969) ทำการวิจัยในประเทศมาเลเซียโดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมจำนวน 7,674 คน จากโรงเรียน 89 แห่ง พบว่าองค์ประกอบด้านโรงเรียนและครูต่อขนาดโรงเรียน ขนาดของชั้นเรียน วัสดุ อุปกรณ์การสอน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนอกจากนั้นยังพบว่า คุณวุฒิ ประสบการณ์รวมทั้งการอบรม ศึกษาของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

คาร์และโจเซฟ (ฉวีวรรณ ธิบรวมทรัพย์. 2540 : 33 ; อ้างอิงมาจาก Karr and Joseph. 1976 : 6426-A) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อการบริการและโปรแกรมด้านการศึกษา โดยใช้นักศึกษาผู้ใหญ่และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนผู้ใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่รับรู้ว่าการศึกษามีความจำเป็นและต้องการให้ขยายบริการมากขึ้น สำหรับโปรแกรมการศึกษาที่จัดไว้แล้วนั้นควรตรงกับความต้องการขณะนั้น และควรจัดให้ตรงกับความต้องการอนาคตด้วย นอกจากนี้ นักศึกษาเห็นความสำคัญของโปรแกรมบริการแนะแนวซึ่งจะทำให้ นักศึกษาบรรลุเป้าหมายด้านอาชีพและการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแนะแนวอาชีพของผู้ใหญ่

ชอง (Chong. 1977 : 4128 - A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเลือกอาชีพและระบบค่านิยม พบว่า ค่านิยมต่อการเลือกอาชีพ คือ ความปลอดภัยในครอบครัว การยอมรับตนเอง ความมีอิสระตามลำดับ ค่านิยมที่มีความสำคัญรองลงมา ได้แก่ ความปลอดภัยของประเทศชาติ เงินเดือน และการยอมรับทางสังคม สำหรับค่านิยมทั่วไป ความซื่อสัตย์สำคัญที่สุด รองลงมา คือ ความรับผิดชอบ ใจกว้าง ความสะอาด จินตนาการ และการเชื่อฟัง ตามลำดับ

ครอสและเวลเลย์ (พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง. 2541 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Darkenwald and Merriam. 1982 : 128-130) ได้ทำการศึกษาสาเหตุการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ที่จะเข้าเรียนและที่เรียนอยู่แล้ว โดยจำแนกสาเหตุในการเรียนต่อของผู้ใหญ่ออกเป็น 9 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านส่วนตัว ด้านชุมชน ด้านศาสนา ด้านสังคม ด้านการหนีสภาพความจำเจ ด้านการทำตามกฎระเบียบ ด้านเพื่อให้หน้าที่ดีขึ้น และด้านความรู้เชิงวัฒนธรรม พบว่า ผู้ที่จะเข้าเรียนมีสาเหตุในการเข้าเรียนด้านสังคม ด้านส่วนตัว และด้านความรู้เชิงวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูง ส่วนสาเหตุที่เข้าเรียนต่อในระดับต่ำคือ ด้านสังคมและด้านหนีสภาพความจำเจ สำหรับผู้ที่เข้าเรียนอยู่แล้วพบว่า อายุ เพศ และสถานภาพทางสังคม มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ คือ ด้านเพศนั้นปรากฏว่า เพศหญิงให้ความสำคัญกับสาเหตุด้านส่วนตัว ส่วนเพศชายให้ความสำคัญกับสาเหตุด้านเพื่อทำให้หน้าที่ดีขึ้น ด้านศาสนาและด้านการหนีสภาพความจำเจ ส่วนด้านอายุปรากฏว่า ผู้ที่มีอายุสูงให้ความสำคัญกับด้านความรู้ ส่วนผู้ที่มีอายุน้อยให้ความสำคัญกับด้านส่วนตัว สำหรับคนผิวดำให้ความสำคัญกับด้านส่วนตัว ด้านชุมชนและด้านความรู้เชิงวัฒนธรรม

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้รวบรวมและนำเสนอข้างต้น สรุปได้ว่า มีองค์ประกอบหลายประการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาด้านอาชีพ เช่น หลักสูตร กระบวนการเรียน

การสอน สื่อการสอน สถานที่ใช้สอน ผู้เรียน ผู้สอน และการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันให้แก่ประชาชนนั้น ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้หลายประการ มีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ไปใช้ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ แผนกวิชาที่ศึกษา เป็นต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านการนำความรู้ไปใช้ เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางปรับพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
2. ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
3. ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
4. ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
5. ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
6. ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีแผนกวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรมต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ตามลำดับ ในหัวข้อของ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 6 แผนกวิชา คือ พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) จำนวน 877 คน คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) จำนวน 1,021 คน คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) จำนวน 879 คน ช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) จำนวน 210 คน ตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) จำนวน 346 คน ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) จำนวน 671 คน รวมทั้งสิ้น 4,004 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากประชากรข้างต้น จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซี่ และมอร์แกน (รวิวรรณ ชินะตระกูล 2535 : 80-81 ; อ้างอิงมาจาก Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan 1970. 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน

2. แบ่งประชากรออกเป็นแผนก ๆ แล้วสุ่มเอามาร์ยอล 10 ของประชากรแต่ละแผนก โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแผนกวิชา

แผนกวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)	877	87
คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)	1,021	102
คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)	879	88
ช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)	210	21
ตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)	346	35
ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)	671	67
รวม	4,004	400

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน รายได้ แผนกวิชาที่เข้ารับฝึกอบรม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนำความรู้ไปใช้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ และมีเกณฑ์กำหนดการให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้จบหลักสูตรเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีของการจัดการฝึกอบรมและการจัดการศึกษาวิชาชีพ เพื่อกำหนดขอบเขตในการศึกษาวิจัยและสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในเรื่องการสร้างแบบสอบถาม

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มาวางโครงสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายใน 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนำความรู้ไปใช้

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอประธานกรรมการและกรรมการควบคุมปริญญาบัตร เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้ได้มาตรฐาน

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขซึ่งได้ปรับแก้ไขแล้วข้างต้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษานอกโรงเรียนจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. รศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลีย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. นายสุพล ทองคำ ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย ระดับ 8

3. นางสาวยุพิน บุญจนาวีโรจน์ ตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 8 หัวหน้าฝ่ายวิชาการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย

ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหา ความถูกต้องของเนื้อหาหลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาให้ประธานและกรรมการควบคุมการทำปริญญาบัตร ได้ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง เพื่อที่สามารถดำเนินการทดลองใช้ต่อไป

6. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มผู้ที่จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงรายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 30 คน เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.91

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 400 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อไปยังศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย เพื่อให้ความช่วยเหลือ
ในด้านข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไป
ยังกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งติดแสตมป์สำหรับผู้ตอบส่งแบบสอบถามกลับคืน
มาทางไปรษณีย์เช่นกัน โดยกำหนดเวลาในการส่งคืนแบบสอบถามมายังผู้วิจัยภายใน 2 สัปดาห์ โดยผู้
วิจัยได้เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม เป็นต้นมา

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนในรอบแรก คือในวันที่ 6 กันยายน 2542 ปรากฏว่าได้
แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์คืนมา 156 ฉบับ

4. ผู้วิจัยได้ติดตามการส่งแบบสอบถามกลับคืน โดยทำการติดต่อไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ยัง
ไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืนมาในรอบแรก และกำหนดให้ส่งแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์
ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์คืนมา 96 ฉบับ รวมเป็น 252 ฉบับ

5. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามครั้งที่ 2 โดยทำการสุ่มตัวอย่างใหม่จากประชากรในแต่ละแผนก
โดยวิธีการเดียวกันกับส่งแบบสอบถามในครั้งที่ 1 ที่ไม่ซ้ำซ้อนกับกลุ่มแรก อีกจำนวน 148 คน หลัง
จากนั้นได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งติดแสตมป์สำหรับผู้ตอบส่งแบบสอบถามกลับ
คืนมาทางไปรษณีย์ โดยกำหนดเวลาในการส่งคืนแบบสอบถามมายังผู้วิจัยภายใน 2 สัปดาห์ ปรากฏว่า
ได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์คืนมา 125 ฉบับ รวมแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ทั้งหมดเป็น
จำนวน 377 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.25 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science) เพื่อหาค่าสถิติต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ โดยการใช้การแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจให้คะแนนเป็นรายชื่อ แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน การพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนโดยใช้เกณฑ์ของ ชูศรี วงศ์รัตน์ ได้เสนอไว้ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 3541 : 75)

คะแนนเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มใช้การทดสอบด้วย t - test วิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปใช้ F- test และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ใช้วิธีทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) และในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังกล่าวใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science)

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปความถี่ของคำตอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติสำหรับตรวจสอบเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \frac{K}{K - 1} \left[\frac{1 - \sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 K แทน จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
 ยกกำลังสอง

S^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC จำแนกวิเคราะห์ข้อมูล

ดังนี้

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) รายข้อ รายด้าน โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนเฉลี่ย

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.1 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) รายข้อ รายด้าน โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ t-test

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม
	\bar{X}_1, \bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

2.4 หาค่า F-test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายข้อ (One - Way Analysis of Variance) รายด้าน ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยใช้ F-test

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการสื่อความหมาย เพื่อให้การเสนอผลงานการวิจัยมีความง่ายต่อการเข้าใจมากขึ้น ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนคน
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติ t ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม
F	แทน	ค่าสถิติ F ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และแปลผลข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งออกเป็นสี่ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโดยรวม รายด้านและรายข้อ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย จำแนกตามตัวแปรด้านเพศ อายุ อาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และแผนกวิชาในการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่เรียนจบ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้จบหลักสูตรเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของ
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด

**ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษา
นอกรโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย**

ข้อมูลส่วนตัวของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกรโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และแผนกวิชาในการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่เรียนจบ แสดงดังตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกรโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	130	34.5
1.2 หญิง	247	65.5
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 25 ปี	120	31.8
2.2 25 – 35 ปี	167	44.3
2.3 36 ปีขึ้นไป	90	23.9
3. อาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน		
3.1 รับราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจหรือทำงานเอกชน	62	16.4
3.2 ค้าขาย (เป็นเจ้าของธุรกิจ, ตัวแทนจำหน่าย, หาบเร่ ฯลฯ)	88	23.3
3.3 รับจ้าง (รับจ้างประเภทต่างๆ ที่ไม่มีเงินเดือนประจำ)	61	16.2
3.4 เกษตรกร (ทำนา, ทำสวน, ทำไร่, เลี้ยงสัตว์)	24	6.4
3.5 อื่นๆ เช่น แม่บ้าน, นักศึกษา	142	37.7
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	25	6.6
4.2 มัธยมศึกษาตอนต้น – มัธยมศึกษาตอนปลาย	220	58.4
4.3 สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	99	26.3
4.4 ปริญญาตรี	33	8.8
5. รายได้ต่อเดือน		
5.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท	37	9.8
5.2 5,000 – 10,000 บาท	152	40.3
5.3 สูงกว่า 10,000 บาท	37	9.8

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
5.4 อื่น ๆ เช่น ไม่มีรายได้	151	40.1
6. แผนกวิชาในการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่เรียนจบ		
6.1 พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)	81	21.5
6.2 คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)	96	25.5
6.3 คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)	83	22.0
6.4 ช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)	20	5.3
6.5 คัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)	34	9.0
6.6 คัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)	63	16.7
รวม	377	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน เพศหญิงมีจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 65.5 ส่วนเพศชาย มีจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5

ทางด้านอายุ พบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน อายุระหว่าง 25 – 35 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ มีจำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาคือ กลุ่มอายุต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 และน้อยที่สุดคือ อายุ 36 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9

ทางด้านอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน พบว่า อาชีพของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน มีอาชีพ อื่น ๆ เช่น แม่บ้าน นักศึกษา มีจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 รองลงมาเป็นอาชีพค้าขาย (เป็นเจ้าของธุรกิจ,ตัวแทนจำหน่าย ฯลฯ) มีจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 คน รองลงมาเป็นอาชีพรับราชการ หรือทำงานรัฐวิสาหกิจหรือทำงานเอกชน มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้าง (รับจ้างประเภทต่างๆ ที่ไม่มีเงินเดือนประจำ) มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และที่เหลือมีอาชีพเกษตรกร (ทำนา,ทำสวน,ทำไร่, เลี้ยงสัตว์) มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4

ทางด้านระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน ผู้จบการศึกษาระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น – มัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนมากที่สุดคือ มีจำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 58.4 รองลงมาคือระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 รองลงมาเป็นระดับการศึกษาปริญญาตรี มี

จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ส่วนที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ระดับที่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6 ตามลำดับ

ทางด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า รายได้ของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันส่วนใหญ่ มีรายได้อยู่ในระดับ 5,000 - 10,000 บาท ต่อเดือน มีจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้อื่น ๆ เช่น ไม่มีรายได้ มีจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 ส่วนที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน และกลุ่มที่มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีจำนวนคนเท่ากันคือ มีจำนวน 37 คน ทั้งสองกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 9.8 ทั้งสองกลุ่มเท่ากัน

สำหรับทางด้านแผนกวิชาในการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่เรียนจบ พบว่า กลุ่มแผนกวิชา คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีจำนวนมากที่สุด คือ 96 คน รองลงมาคือ กลุ่มแผนกวิชา คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีจำนวน 83 คน รองลงมาคือ กลุ่มแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีจำนวน 81 คน รองลงมาคือ กลุ่มแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีจำนวน 63 คน รองลงมาคือ กลุ่มแผนกวิชาตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีจำนวน 34 คน และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มแผนกวิชาช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีจำนวน 20 คน โดยแต่ละกลุ่มคิดเป็นร้อยละ ดังต่อไปนี้คือ กลุ่มแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) คิดเป็นร้อยละ 25.5 รองลงมาคือ กลุ่มแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) คิดเป็นร้อยละ 22.0 รองลงมาคือ กลุ่มแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) คิดเป็นร้อยละ 21.5 รองลงมาคือ กลุ่มแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) คิดเป็นร้อยละ 16.7 รองลงมาคือ กลุ่มแผนกวิชาตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) คิดเป็นร้อยละ 9.0 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มแผนกวิชาช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) คิดเป็นร้อยละ 5.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโดยรวมทุกด้าน รายด้าน และรายข้อ

ข้อมูลด้านความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโดยรวม รายด้านและรายข้อ พบผลการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตาราง 2 – 5 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึก อบรมวิชาชีพ
 ระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการฝึกอบรมใน
 หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยรวมทุกด้านและรายด้าน

ความคิดเห็น	ค่าสถิติ		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร	3.96	0.41	มาก
2. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	3.95	0.47	มาก
3. ด้านการนำความรู้ไปใช้	3.96	0.46	มาก
รวม	3.96	0.39	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่าผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอก
 โรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการฝึกอบรมหลักสูตรวิชา
 ชีพระยะสั้น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพ
ระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการฝึกอบรมใน
หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในด้านเนื้อหาหลักสูตร โดยจำแนกเป็นรายชื่อ

ความคิดเห็น	ค่าสถิติ		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. เนื้อหาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย มีเนื้อหาวิชาที่ ทันสมัยเหมาะกับการใช้งาน	4.40	0.62	มาก
2. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรจัดได้ตรงกับความต้องการของ ผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่	4.01	0.65	มาก
3. เวลาที่ใช้สอนในเนื้อหาวิชาของแต่ละหลักสูตรจัดไว้อย่าง เหมาะสม	4.00	0.63	มาก
4. เนื้อหาในหลักสูตรภาคทฤษฎีโดยรวมแล้วมีความเหมาะสม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ที่เพียงพอในการนำไปใช้งานตามที่ คาดหวังไว้	4.02	0.64	มาก
5. เนื้อหาในหลักสูตรภาคปฏิบัติโดยรวมแล้วมีความเหมาะสม ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะที่เพียงพอในการนำไปใช้งานตามที่ คาดหวังไว้	3.98	0.54	มาก
6. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรที่เรียนมีความสอดคล้องกับระดับพื้น ฐานความรู้เดิมของผู้เรียน	3.82	0.78	มาก
7. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับสภาพและความ ต้องการของท้องถิ่น	3.91	0.72	มาก
8. เนื้อหาวิชาจัดเรียงตามลำดับความยากง่ายได้อย่างเหมาะสม	3.83	0.68	มาก
9. วิชาที่จัดในหลักสูตรสอดคล้องและตรงกับความต้องการใน ตลาดแรงงาน	3.80	0.73	มาก
10. วิชาที่จัดในหลักสูตรมีประโยชน์ต่อการดำรงชีพในสภาวะ ทางเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน	4.17	0.64	มาก
รวม	3.96	0.41	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในด้านเนื้อหาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ว่าเนื้อหาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย มีเนื้อหาวิชาที่ทันสมัยเหมาะกับการใช้งาน ($\bar{X}=4.40$) และต่ำสุดคือ ข้อที่ว่าวิชาที่จัดในหลักสูตรสอดคล้องและตรงกับความต้องการในตลาดแรงงาน ($\bar{X}=3.80$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในด้านกระบวนการเรียนการสอน โดยจำแนกเป็นรายข้อ

ความคิดเห็น	ค่าสถิติ		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
11. ในภาคทฤษฎี ครูบรรยายได้อย่างชัดเจน สามารถเข้าใจได้ดี	4.05	0.66	มาก
12. ครูผู้สอนใช้การสอนภาคปฏิบัติด้วยการสอนแบบสาธิตและให้มีการปฏิบัติจริงอยู่เสมอทำให้มีความสามารถปฏิบัติจริงได้	4.17	0.63	มาก
13. ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดีทุกครั้ง	4.01	0.71	มาก
14. ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบตรงต่อเวลาอย่างสม่ำเสมอ	4.08	0.73	มาก
15. ครูผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	4.15	0.71	มาก
16. ครูผู้สอนมีความรู้ด้านการสอนผู้ใหญ่เป็นอย่างดี	4.14	0.70	มาก
17. ครูผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือในการประกอบการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี	4.07	0.66	มาก
18. ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามและมีการอธิบายให้เข้าใจได้ทุกครั้ง	4.26	0.69	มาก
19. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาของรายวิชาทุกวิชา	4.00	0.75	มาก
20. ระยะเวลาการฝึกอบรมในวิชาที่เรียนเพียงพอที่จะทำให้เกิดความรู้ความสามารถในวิชาชีพที่เรียนได้	4.01	0.70	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ค่าสถิติ		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
21. วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน	3.84	0.83	มาก
22. วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความทันสมัย	3.72	0.76	มาก
23. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมอยู่ในสภาพที่ดีสามารถใช้งานได้	3.59	0.94	มาก
24. มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมเพียงพอในการเรียนการสอนของแต่ละวิชา	3.41	0.93	ปานกลาง
25. ในหลักสูตรมีการวางแผนผลการประเมินผลที่เหมาะสม	3.71	0.63	มาก
26. ครูผู้สอนและผู้เรียนมีกำหนดเกณฑ์การประเมินผลร่วมกัน	3.92	0.69	มาก
27. การประเมินผลภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความสอดคล้องกัน	4.03	0.47	มาก
28. การประเมินผลของการฝึกอบรมตรงตามเนื้อหาหลักสูตรของการฝึกอบรม	3.94	0.59	มาก
รวม	3.95	0.47	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ว่าครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามและมีการอธิบายให้เข้าใจทุกครั้ง ($\bar{X}=4.26$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันระดับปานกลางมี 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมเพียงพอในการเรียนการสอนของแต่ละวิชา ($\bar{X}=3.41$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะ
 สันของศูนย์บริการการศึกษาณโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการฝึกอบรมใน
 หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการนำความรู้ไปใช้ จำแนกเป็นรายชื่อ

ความคิดเห็น	ค่าสถิติ		ระดับความ คิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
29. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนได้ เช่น ตัดเสื้อผ้าใส่เอง แต่หน้าทำผม ทำงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เองได้	4.07	0.67	มาก
30. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำไปเป็นพื้นฐานให้กับผู้เรียนเพื่อศึกษาต่อในสายสามัญในระดับที่สูงขึ้นไปได้	3.90	0.59	มาก
31. ความรู้จากการฝึกอบรมเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่ออาชีพในระดับที่สูงขึ้นไปได้	3.91	0.61	มาก
32. ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการพัฒนางานในหน้าที่หรืออาชีพที่ทำอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นได้	4.15	0.53	มาก
33. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจ ในการประกอบอาชีพมากขึ้น	4.11	0.56	มาก
34. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการริเริ่มประกอบอาชีพส่วนตัว	4.02	0.59	มาก
35. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้เพื่อประกอบอาชีพเสริมได้	4.05	0.61	มาก
36. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพเดิมที่ไม่มีความก้าวหน้าได้	3.82	0.63	มาก
37. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนเพิ่มศักยภาพการทำงานในหน้าที่ และสามารถแข่งขันกับคนอื่นได้ดี	3.88	0.63	มาก
38. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลในครอบครัวได้ เช่น สอนตัดเย็บเสื้อผ้า สอนการใช้คอมพิวเตอร์ให้แก่อนุญาติพี่น้องได้	4.10	0.55	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ค่าสถิติ		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
39. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนและครอบครัวสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีรายได้เพิ่มขึ้น	4.05	0.64	มาก
40. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่คนในชุมชนได้ เช่น เป็นวิทยากรด้านเสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้าให้กลุ่มแม่บ้านในท้องถิ่น	3.95	0.71	มาก
41. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางชี้แนะให้คนในท้องถิ่นประกอบอาชีพส่วนตัวเพิ่มพูนรายได้	3.82	0.77	มาก
42. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถช่วยให้ชุมชนร่วมจัดกิจกรรมที่พัฒนาตนเองและเกิดประโยชน์ได้ เช่น จัดตั้งกลุ่มแม่บ้านตัดเย็บเสื้อผ้าพื้นเมือง จัดตั้งกลุ่มเยาวชนเพื่อศึกษาในด้านคอมพิวเตอร์	3.86	0.76	มาก
43. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางชี้แนะผู้ว่างงานประกอบอาชีพส่วนตัวได้	3.81	0.79	มาก
44. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกันได้	3.97	0.68	มาก
45. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางดำเนินการค้าทางธุรกิจได้	3.91	0.76	มาก
รวม	3.96	0.46	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ด้านการนำความรู้ไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X}=3.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการฝึกอบรม ไปใช้ในการพัฒนางานในหน้าที่หรืออาชีพที่ทำอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นได้ ($\bar{X}=4.15$) และต่ำสุดคือ ข้อที่ว่าความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ทำให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางชี้แนะผู้ร่วมงานประกอบอาชีพส่วนตัวได้ ($\bar{X}=3.81$)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาตามตัวแปรด้านเพศ อายุ อาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และแผนกวิชาในการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นที่เรียนจบ

การทดสอบสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

3.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตาราง 6 ดังต่อไปนี้

ตาราง 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีเพศต่างกัน

ความคิดเห็น	ชาย n = 130		หญิง n =247		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านเนื้อหาหลักสูตร	4.00	0.46	3.94	0.39	1.30
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	4.00	0.51	3.92	0.45	1.39
ด้านการนำความรู้ไปใช้	4.03	0.47	3.93	0.45	1.94
รวม	4.01	0.43	3.93	0.37	1.80

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 แสดงว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

3.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตาราง 7 ดังต่อไปนี้

ตาราง 7 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.25	0.12	0.73
	ภายในกลุ่ม	374	64.04	0.17	
	รวม	376	64.29		
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.31	0.16	0.72
	ภายในกลุ่ม	374	81.87	0.22	
	รวม	376	82.18		
ด้านการนำความรู้ไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.57	0.29	1.36
	ภายในกลุ่ม	374	78.50	0.21	
	รวม	376	79.07		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.05	0.03	0.17
	ภายในกลุ่ม	374	57.66	0.15	
	รวม	376	57.72		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 แสดงว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

3.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตาราง 8 ดังต่อไปนี้

ตาราง 8 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามอาชีพ

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	4	0.55	0.14	0.80
	ภายในกลุ่ม	372	63.73	0.17	
	รวม	376	64.29		
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.80	0.20	0.91
	ภายในกลุ่ม	372	81.38	0.22	
	รวม	376	82.18		
ด้านการนำความรู้ไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	4	0.82	0.20	0.97
	ภายในกลุ่ม	372	78.26	0.21	
	รวม	376	79.07		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.32	0.08	0.51
	ภายในกลุ่ม	372	57.40	0.15	
	รวม	376	57.72		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 8 แสดงว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

3.4 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏตาม ตาราง 9 ดังต่อไปนี้

ตาราง 9 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	0.06	0.02	0.11
	ภายในกลุ่ม	373	64.23	0.17	
	รวม	376	64.29		
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.49	0.50	2.29
	ภายในกลุ่ม	373	80.69	0.22	
	รวม	376	82.18		
ด้านการนำความรู้ไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	3	2.10	0.70	3.38 *
	ภายในกลุ่ม	373	79.98	0.21	
	รวม	376	79.07		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.77	0.26	1.69
	ภายในกลุ่ม	373	56.94	0.15	
	รวม	376	57.72		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 9 แสดงว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันในด้านการนำความรู้ไปใช้ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ่ ดังปรากฏในตาราง 10 ต่อไปนี้

ตาราง 10 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันในด้านการนำความรู้ไปใช้ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	มัธยมศึกษาตอนต้น-มัธยมศึกษาตอนปลาย	สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	
	n = 33	n = 220	n = 99	n = 25	
	\bar{X}	3.74	3.97	4.00	4.07
ปริญญาตรี	3.74	-	0.23	0.26 *	0.33
มัธยมศึกษาตอนต้น-มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.97	-	-	0.03	0.10
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	4.00	-	-	-	0.07
ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	4.07	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบผลแสดงว่า กลุ่มระดับการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันด้านการนำความรู้ไปใช้สูงกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X}=4.00$ และ $\bar{X}=3.74$) ส่วนคู่อื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.5 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏตามตาราง 11 ดังต่อไปนี้

ตาราง 11 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามรายได้

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	0.53	0.18	1.04
	ภายในกลุ่ม	373	63.75	0.17	
	รวม	376	64.28		
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.77	0.26	1.18
	ภายในกลุ่ม	373	81.41	0.22	
	รวม	376	82.18		
ด้านการนำความรู้ไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	3	0.39	0.13	0.61
	ภายในกลุ่ม	373	78.69	0.21	
	รวม	376	79.07		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.49	0.16	1.06
	ภายในกลุ่ม	373	57.23	0.15	
	รวม	376	57.71		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 11 แสดงว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

3.6 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีแผนกวิชาที่จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน” ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏตาม ตาราง 12 ดังต่อไปนี้

ตาราง 12 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอก โรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามแผนกวิชาที่จบ

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	5	8.36	1.67	11.09**
	ภายในกลุ่ม	371	55.93	0.15	
	รวม	376	64.29		
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	5	5.07	1.01	4.88**
	ภายในกลุ่ม	371	77.11	0.21	
	รวม	376	82.18		
ด้านการนำความรู้ไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	5	2.98	0.60	2.91*
	ภายในกลุ่ม	371	76.09	0.21	
	รวม	376	79.07		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	5	3.79	0.76	5.21**
	ภายในกลุ่ม	371	53.93	0.15	
	รวม	376	57.72		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 12 แสดงว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีแผนกวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้จบหลักสูตรมีแผนกวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกันในการนำความรู้ไปใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบความแตกต่างของความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านเนื้อหาหลักสูตรและด้านกระบวนการเรียนการสอน

เพื่อให้ทราบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ระหว่างแผนกวิชาที่จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ต่อ ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ ผลปรากฏในตาราง 13 – 15 ต่อไปนี้

ตาราง 13 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น โดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน จำแนกตามแผนกวิชา

แผนกวิชา	พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชม.)	ช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชม.)	คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชม.)	คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชม.)	ตัดผม เสริมสวย (หลักสูตร 100 ชม.)	ตัดเสื้อ สตรี (หลักสูตร 50 ชม.)	
	n = 81	n = 20	n = 83	n = 96	n = 34	n = 63	
	\bar{X}	3.80	3.82	3.96	4.00	4.05	4.80
พิมพ์ดีด(หลักสูตร 50 ชม.)	3.80	-	0.02	0.16	0.20 *	0.25	0.28 *
ช่างยนต์(หลักสูตร 100 ชม.)	3.82	-	-	0.14	0.18	0.23	0.26
คอมพิวเตอร์(หลักสูตร 50 ชม.)	3.96	-	-	-	0.04	0.09	0.12
คอมพิวเตอร์(หลักสูตร 100 ชม.)	4.00	-	-	-	-	0.05	0.08
ตัดผมเสริมสวย(หลักสูตร 100 ชม.)	4.05	-	-	-	-	-	0.03
ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชม.)	4.80	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 13 จากผลการวิเคราะห์เป็นรายคู่ พบว่า ผู้จบแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมโดยรวมทุกด้านสูงกว่าผู้ที่จบในแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ($\bar{X}= 4.08$; $\bar{X}=3.80$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ผู้ที่จบแผนกวิชา คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นโดยรวมทุกด้านสูงกว่าผู้ที่จบในแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ($\bar{X}= 4.00$; $\bar{X}=3.80$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึก อบรมวิชา
ซีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การฝึกอบรมวิชาซีพระยะสั้นด้านเนื้อหาหลักสูตรแตกต่างกัน จำแนกตามแผนกวิชา

แผนกวิชา	\bar{X}	พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชม.)	ช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชม.)	คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชม.)	คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชม.)	ตัดผม เสริมสวย (หลักสูตร 100 ชม.)	ตัดเสื้อ สตรี(หลัก สูตร 50 ชม.)
		n = 81	n = 20	n = 83	n = 96	n = 34	n = 63
	\bar{X}	3.71	3.76	3.98	4.03	4.07	4.13
พิมพ์ดีด(หลักสูตร 50 ชม.)	3.71	-	0.05	0.27 *	0.32 *	0.36 *	0.42 *
ช่างยนต์(หลักสูตร 100 ชม.)	3.76	-	-	0.22	0.27	0.31	0.37 *
คอมพิวเตอร์(หลักสูตร 50 ชม.)	3.98	-	-	-	0.05	0.09	0.15
คอมพิวเตอร์(หลักสูตร 100 ชม.)	4.03	-	-	-	-	0.04	0.10
ตัดผมเสริมสวย(หลักสูตร 100 ชม.)	4.07	-	-	-	-	-	0.06
ตัดเสื้อสตรี(หลักสูตร 50 ชม.)	4.13	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 14 พบว่า พบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อไปนี้ ผู้ที่จบแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาซีพระยะสั้นด้านเนื้อหาหลักสูตรสูงกว่าผู้ที่จบในแผนกวิชาพิมพ์ดีด
(หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ($\bar{X}= 4.13$; $\bar{X}=3.71$) และผู้ที่จบแผนกวิชาตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)
มีความคิดเห็นในด้านเนื้อหาหลักสูตรสูงกว่าผู้ที่จบในแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ($\bar{X}= 4.07$
; $\bar{X}=3.71$) และผู้ที่จบแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นในด้านเนื้อหา
หลักสูตรสูงกว่าผู้ที่จบในแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ($\bar{X}= 4.03$; $\bar{X}=3.71$) และผู้ที่จบแผนก
วิชาคอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นในด้านเนื้อหาหลักสูตรสูงกว่าผู้ที่จบในแผนกวิชา
พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ($\bar{X}= 3.98$; $\bar{X}=3.71$) นอกจากนี้พบว่า ผู้ที่จบแผนกวิชา ตัดเสื้อสตรี
(หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นในด้านเนื้อหาหลักสูตรสูงกว่าผู้ที่จบในแผนกวิชาช่างยนต์
(หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ($\bar{X}= 4.13$; $\bar{X}=3.76$)

ตาราง 15 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันด้านกระบวนการเรียนการสอนแตกต่างกัน จำแนกตามแผนกวิชา

แผนกวิชา	\bar{X}	พิมพ์ดีด	คอมพิวเตอร์	ช่างยนต์	คอมพิวเตอร์	ตัดผม	ตัดเสื้อ
		(หลักสูตร 50 ชม.) n = 81	(หลักสูตร 50 ชม.) n = 83	(หลักสูตร 100 ชม.) n = 20	(หลักสูตร 100 ชม.) n = 96	(หลักสูตร 100 ชม.) n = 34	(หลักสูตร 50 ชม.) n = 81
	\bar{X}	3.80	3.90	3.93	3.94	4.12	4.13
พิมพ์ดีด(หลักสูตร 50 ชม.)	3.80	-	0.10	0.13	0.14	0.32 *	0.33 *
คอมพิวเตอร์(หลักสูตร 50 ชม.)	3.90	-	-	0.03	0.04	0.22	0.23
ช่างยนต์(หลักสูตร 100 ชม.)	3.93	-	-	-	0.01	0.19	0.20
คอมพิวเตอร์(หลักสูตร 100 ชม.)	3.94	-	-	-	-	0.18	0.19
ตัดผมเสริมสวย(หลักสูตร 100 ชม.)	4.12	-	-	-	-	-	0.01
ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชม.)	4.13	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 15 พบว่า พบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อ ไปนี้ ผู้ที่จบแผนกวิชา ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมด้านกระบวนการเรียนการสอนสูงกว่าผู้ที่จบในแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ($\bar{X}=4.13$; $\bar{X}=3.80$) และผู้ที่จบแผนกวิชาตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมด้านกระบวนการเรียนการสอนสูงกว่าผู้ที่จบในแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ($\bar{X}=4.12$; $\bar{X}=3.80$)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย

สำหรับข้อเสนอแนะของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย มีผู้ให้ข้อเสนอแนะมาเป็นจำนวนน้อย แสดงดังตาราง 17 ต่อไปนี้

ตาราง 16 ข้อเสนอแนะของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
	ด้านเนื้อหาหลักสูตร	
1	ควรเปิดสอนในวันเสาร์และอาทิตย์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	14
2	ควรเน้นภาคปฏิบัติให้มากกว่าภาคทฤษฎี ด้านภาคทฤษฎีควรมีรายละเอียดทางวิชาการให้มาก	13
3	ควรขยายระยะเวลาเรียนเพราะเนื้อหาหลักสูตรค่อนข้างมาก	12
4	ควรมีตำราแบบง่าย ๆ สามารถเรียนด้วยตนเองได้ เช่น คอมพิวเตอร์ บางตำรายากเกินไปไม่มีภาษาไทย ไม่สามารถนำมาใช้งานได้	11
5	ควรเพิ่มเวลาเรียนภาคปฏิบัติให้มีมากขึ้น	9
6	หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่เปิดสอนโดยมากเปิดสอนในอำเภอเมือง ควรมีการเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในอำเภออื่น ๆ ให้มากกว่านี้	7
	ด้านกระบวนการเรียนการสอน	
1	ควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเพียงกับผู้เรียน	25
2	ควรจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยใช้ในการเรียน	19
3	หนังสือเรียน หนังสือคู่มือ มีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียน	17
4	ครูควรสนใจและเอาใจใส่ต่อผู้เรียนให้มากขึ้น	10
5	ครูควรสอนช้า ๆ เพื่อผู้เรียนจะได้จดรายละเอียดได้ง่าย และครบถ้วน	5
6	ครูควรมีวิธีการสอนที่ดี ผู้เรียนจะได้ไม่เบื่อ	2
7	ครูควรมาให้ตรงต่อเวลา	2
8	ควรมีการทดสอบความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติก่อนจบ	2
9	ควรมีห้องเรียนเป็นเอกเทศ และเป็นสัดส่วน ไม่ควรย้ายห้องเรียนไปมา	2

ตาราง 16 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
10	สถานที่ที่ไม่เหมาะสม มีเสียงรบกวนในบางครั้งที่มีการเรียนการสอนวิชาเกี่ยวกับช่างทำให้รบกวนผู้อื่น จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	2
11	ควรมีการจัดทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่บ้าง	2
12	ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกงานนอกสถานที่บ้าง	2
<u>ด้านการนำความรู้ไปใช้</u>		
1	ควรฝึกความชำนาญให้มากกว่านี้ จึงจะสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพจริงได้	13
2	ควรมีระยะเวลาการเรียนให้มากกว่านี้เพื่อจะได้เกิดความชำนาญมากขึ้น	9
3	ควรสนับสนุนเงินทุนเพื่อให้นักศึกษาที่มีความตั้งใจ สนใจที่จะศึกษาต่อ	7
4	ควรจัดหาสถานที่ประกอบการเพื่อรองรับนักศึกษาที่จบหลักสูตร	7
5	ควรขอทุนการศึกษาจากโรงเรียนฝึกอาชีพต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย หรือที่อื่น ให้กับนักศึกษาที่จบหลักสูตรและสนใจที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นต่อไป	7
6	ควรมีข้อมูลไว้บริการเกี่ยวกับสถานประกอบการที่รองรับนักศึกษาที่เรียนจบ	5
7	ควรมีการติดตามผลเกี่ยวกับผู้ที่จบไปแล้วว่าปัจจุบันประกอบอาชีพอะไร	2
<u>ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ</u>		
1	ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา	13
2	ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีเวลาฝึกการใช้อุปกรณ์ให้นานกว่าที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด	11
3	ผู้สอนควรสอนให้ครบทุกขั้นตอน	10
4	ผู้สอนควรแต่งกายให้สุภาพ	8
5	ควรหาวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้ใหม่ ๆ บ้าง	4

จากตาราง 17 พบว่าผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงรายมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไว้เป็นรายด้าน มีดังต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร

ข้อเสนอแนะด้านเนื้อหาหลักสูตร เรียงตามลำดับข้อที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุดดังนี้ คือ ข้อที่ว่า ควรเปิดสอนในวันเสาร์และอาทิตย์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (14) ข้อที่ว่าควรเน้นภาคปฏิบัติให้มากกว่าภาคทฤษฎี ด้านภาคทฤษฎีควรมีรายละเอียดทางวิชาการให้มาก (13) ข้อที่ว่าควรขยายระยะเวลาเรียน เพราะเนื้อหาหลักสูตรค่อนข้างมาก (12) ข้อที่ว่าควรมีตำราแบบง่าย ๆ สามารถเรียนด้วยตนเองได้ เช่น คอมพิวเตอร์ บางตำรายากเกินไปไม่มีภาษาไทย ไม่สามารถนำมาใช้งานได้ (11) ข้อที่ว่าควรเพิ่มเวลาเรียนภาคปฏิบัติให้มากขึ้น (9) ข้อที่ว่าหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่เปิดสอนโดยมากเปิดสอนในอำเภอเมือง ควรมีการเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในอำเภออื่น ๆ ให้มากกว่านี้ (7)

2. ด้านกระบวนการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะด้านกระบวนการเรียนการสอน เรียงตามลำดับข้อที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุด ดังนี้ คือ ข้อที่ว่าควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเพียงกับผู้เรียน (25) ข้อที่ว่าควรจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยใช้ในการเรียน (19) ข้อที่ว่าหนังสือเรียน หนังสือคู่มือ มีน้อยเกินไปไม่เพียงพอกับผู้เรียน (17) ข้อที่ว่าครูควรสนใจและเอาใจใส่ต่อผู้เรียนให้มากขึ้น (10) ข้อที่ว่าครูควรสอนช้า ๆ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้จรรยาละเอียดได้ง่าย และครบถ้วน (5) ข้อที่ว่าครูควรมีวิธีการสอนที่ดี ผู้เรียนจะได้ไม่เบื่อ (2) ข้อที่ว่าครูควรมาให้ตรงต่อเวลา (2) ข้อที่ว่าควรมีการทดสอบความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติก่อนจบ (2) ข้อที่ว่าควรมีห้องเรียนเป็นเอกเทศ และเป็นสัดส่วน ไม่ควรย้ายห้องเรียนไปมา (2) ข้อที่ว่าสถานที่ไม่เหมาะสม มีเสียงรบกวนในบางครั้งที่มีการเรียนการสอนวิชาเกี่ยวกับช่างทำให้รบกวนผู้อื่น จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น (2) ข้อที่ว่าควรมีการจัดทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่บ้าง (2) ข้อที่ว่าควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกงานนอกสถานที่บ้าง (2)

3. ด้านการนำความรู้ไปใช้

ข้อเสนอแนะด้านการนำความรู้ไปใช้ เรียงตามลำดับข้อที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุดดังนี้ คือ ข้อที่ว่าควรฝึกความชำนาญให้มากกว่านี้ จึงจะสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพจริงได้ (13) ข้อที่ว่าควรมีระยะเวลาการเรียนให้มากกว่านี้เพื่อจะได้เกิดความชำนาญมากขึ้น (9) ข้อที่ว่าควรสนับสนุนเงินทุนให้นักศึกษาที่มีความตั้งใจ สนใจที่จะศึกษาต่อ (7) ข้อที่ว่าควรจัดหาสถานที่ประกอบการเพื่อรองรับนักศึกษาที่จบหลักสูตร (7) ข้อที่ว่าควรขอทุนการศึกษาจากโรงเรียนฝึกอาชีพต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย หรือที่อื่นให้กับนักศึกษาที่จบหลักสูตรและสนใจที่จะศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป (7) ข้อที่ว่าควรมีข้อมูลไว้บริการเกี่ยวกับสถานประกอบการที่รองรับนักศึกษาที่เรียนจบ (5) ข้อที่ว่าควรมีการติดตามผลเกี่ยวกับผู้ที่จบไปแล้วว่าปัจจุบันประกอบอาชีพอะไร (2)

4. ด้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ เรียงตามลำดับข้อที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุดดังนี้ คือ ข้อที่ว่าควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา (13) ข้อที่ว่าควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีเวลาฝึกการใช้อุปกรณ์ให้นานกว่าที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด (11) ข้อที่ว่าผู้สอนควรสอนให้ครบทุกขั้นตอน (10) ข้อที่ว่าผู้สอนควรแต่งกายให้สุภาพ (8) ข้อที่ว่าควรหาวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้ใหม่ ๆ บ้าง (4)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุป

งานวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย” เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 400 คน ซึ่งมีรายละเอียดในการศึกษาครั้งนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยนี้ได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ใน 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนำความรู้ไปใช้
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามตัวแปร ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และแผนกวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 6 แผนกวิชา คือ พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) ช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) รวมทั้งสิ้น 4,004 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 6 แผนกวิชา จากประชากรข้างต้น ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว แบบเลือกตอบ มี 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน รายได้ แผนกวิชาที่เข้ารับฝึกอบรม ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ช่วงคะแนน คำถามแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ (1) ด้านเนื้อหาหลักสูตร (2) ด้านกระบวนการเรียนการสอน (3) ด้านการนำความรู้ไปใช้ มีคำถามทั้งหมด 45 ข้อ ได้นำไปทดลองหาค่าความเชื่อมั่น โดย วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.91 และตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อไปยังศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย เพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งติดแสตมป์ให้ผู้ตอบส่งแบบสอบถามกลับคืนมา โดยกำหนดเวลาในการส่งคืนภายใน 2 สัปดาห์
3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนในรอบแรก จำนวน 156 ฉบับ
4. ผู้วิจัยได้ติดตามการส่งแบบสอบถามกลับคืน โดยติดต่อไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืนมา ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนมา 96 ฉบับ รวมเป็น 252 ฉบับ
5. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามครั้งที่ 2 ไปยังกลุ่มตัวอย่างใหม่ โดยกำหนดเวลาในการส่งคืนแบบสอบถามมายังผู้วิจัยภายใน 2 สัปดาห์ ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์คืนมา 125 ฉบับ รวมแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ทั้งหมดเป็นจำนวน 377 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.25 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างด้านข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ สำหรับข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ของคำตอบ

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้านและเฉลี่ยรวมทุกด้าน

3. ทดสอบสมมติฐานที่วางไว้ เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ใช้การทดสอบด้วย t - test วิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปใช้ F- test และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ใช้วิธีทดสอบของเซฟเฟ้ (Scheffe's Method) และในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังกล่าวใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science)

สรุป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย สรุปได้ดังนี้

1. ด้านข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 377 คน แยกเป็นหญิง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 เป็นชาย จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 ทางด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25 - 35 ปี ซึ่งมีจำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาคือ กลุ่มอายุต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 และน้อยที่สุดคือ อายุ 36 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 ทางด้านอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่มีอาชีพ อื่น ๆ เช่น แม่บ้าน นักศึกษา ซึ่งมีจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 รองลงมาเป็นอาชีพค้าขาย (เป็นเจ้าของธุรกิจ, ตัวแทนจำหน่าย ฯลฯ) มีจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 คน รองลงมาเป็นอาชีพรับราชการ หรือทำงานรัฐวิสาหกิจหรือทำงานเอกชน มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้าง (รับจ้างประเภทต่างๆ ที่ไม่มีเงินเดือนประจำ) มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และที่เหลือมีอาชีพเกษตรกร (ทำนา,ทำสวน,ทำไร่,เลี้ยงสัตว์) มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ทางด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นผู้จบการศึกษาระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น - มัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 58.4 รองลงมาคือ ระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 รองลงมาเป็นระดับการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ส่วนที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ระดับที่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้นมีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6 ทางด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่มีรายได้ อยู่ในระดับ 5,000 - 10,000 บาท ต่อเดือน มีจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้อื่น ๆ เช่น ไม่มีรายได้ มีจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 ส่วนที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน และกลุ่มที่มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีจำนวนคนเท่ากันคือ มีจำนวน 37 คน ทั้งสองกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 9.8 ทั้งสองกลุ่มเท่ากัน ทางด้านแผนกวิชาในการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่เรียนจบ พบว่า กลุ่มแผนกวิชา คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีจำนวนมากที่สุด คือ 96 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 รองลงมาคือ กลุ่มแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 22 รองลงมาคือ กลุ่มแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 รองลงมาคือ กลุ่มแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 รองลงมาคือ กลุ่มแผนกวิชาตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 9 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มแผนกวิชาช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3

2. ด้านความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย

2.1 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมทุกด้านและรายด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ส่วนมากอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน มีเพียงข้อที่ว่า มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมเพียงพอในการเรียนการสอนของแต่ละวิชา ที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

3. การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ตามสมมติฐานที่วางไว้

1) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ไม่พบผลแตกต่าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

2) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ไม่พบผลแตกต่างซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

3) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ไม่พบผลแตกต่าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

4) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ไม่พบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบความแตกต่างกันอย่างไร้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ของความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันในด้านการนำความรู้ไปใช้ โดยกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในด้านการนำความรู้ไปใช้สูงกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.00$ และ $\bar{X} = 3.74$)

5) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน รายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลการทดสอบสมมติ พบว่า ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

6) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีแผนกวิชาที่จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลการทดสอบสมมติฐาน พบความแตกต่างกันของความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งจากการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มแผนกวิชา ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยรวม แตกต่างจากกลุ่มแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบว่า กลุ่มแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยรวม แตกต่างจากกลุ่มแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีแผนกวิชาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันต่าง กัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้าน กระบวนการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ผู้จบ หลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัด เชียงราย ที่มีแผนกวิชาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการนำความรู้ไปใช้ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชา ชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย แผนกวิชา ตัดเสื้อ สตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) แผนกวิชา ตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) แผนกวิชา คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) แผนกวิชา คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน ด้านเนื้อหาหลักสูตรแตกต่างจาก ผู้จบหลักสูตรการฝึก อบรมวิชาชีพพระยะสันแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และยังพบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอก โรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย แผนกวิชา ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันด้านเนื้อหาหลักสูตร แตกต่างจากผู้ จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันแผนกวิชาช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้านกระบวนการเรียนการสอน พบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึก อบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย แผนกวิชา ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรม วิชาชีพพระยะสันด้านกระบวนการเรียนการสอน แตกต่างจากผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพ พระยะสันแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และยังพบว่า กลุ่มผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน แผนกวิชา ตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะ สันด้านกระบวนการเรียนการสอน แตกต่างจากผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันแผนก วิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการนำความรู้ไป ใช้ เมื่อทำการเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ ปรากฏว่าไม่พบความ แตกต่าง

4. ด้านข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย

1) ด้านเนื้อหาหลักสูตร ข้อเสนอแนะด้านเนื้อหาหลักสูตร เรียงตามลำดับข้อที่มีความดีสูงสุด คือ ข้อที่ว่า ควรเปิดสอนในวันเสาร์และอาทิตย์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ข้อที่ว่า ควรเน้นภาคปฏิบัติให้มากกว่าภาคทฤษฎี ด้านภาคทฤษฎีควรมีรายละเอียดทางวิชาการให้มาก ข้อที่ว่า ควรขยายระยะเวลาเรียนเพราะเนื้อหาหลักสูตรค่อนข้างมาก

2) ด้านกระบวนการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะด้านกระบวนการเรียนการสอน เรียงตามลำดับข้อที่มีความดีสูงสุด คือ ข้อที่ว่า ควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเพียงกับผู้เรียน ข้อที่ว่า ควรจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยใช้ในการเรียน ข้อที่ว่า หนังสือเรียน หนังสือคู่มือ มีน้อยเกินไปไม่เพียงพอกับผู้เรียน ข้อที่ว่า ครูควรสนใจและเอาใจใส่ต่อผู้เรียนให้มากขึ้น

3) ด้านการนำความรู้ไปใช้ ข้อเสนอแนะด้านการนำความรู้ไปใช้ เรียงตามลำดับข้อที่มีความดีสูงสุด คือ ข้อที่ว่า ควรฝึกความชำนาญให้มากกว่านี้ จึงจะสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพจริงได้ ข้อที่ว่า ควรมีระยะเวลาการเรียนให้มากกว่านี้เพื่อจะได้เกิดความชำนาญมากขึ้น ข้อที่ว่า ควรสนับสนุนเงินทุนเพื่อให้นักศึกษาที่มีความตั้งใจ สนใจที่จะศึกษาต่อ ข้อที่ว่า ควรจัดหาสถานที่ประกอบการเพื่อรองรับนักศึกษาที่จบหลักสูตร

4) ด้านอื่น ๆ ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ เรียงตามลำดับข้อที่มีความดีสูงสุด ดังนี้ คือ ข้อที่ว่าควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา ข้อที่ว่า ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีเวลาฝึกการใช้อุปกรณ์ให้นานกว่าที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด ข้อที่ว่า ควรเรียนให้จบหลักสูตร ไม่ควรข้ามชั้นตอนเวลาสอน

อภิปรายผล

1. จากผลของการวิจัยที่พบว่า ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงรายทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนำความรู้ไปใช้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโดยรวม 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($X=3.96$) นั้น อาจเป็นเพราะการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงรายได้กำหนดขึ้นอย่างสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นและตรงกับความต้องการของผู้เรียน โดยมีเนื้อหาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมทำให้ผู้จบหลักสูตรสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพก็เป็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย ในการจัดควรคำนึงถึงกลุ่มผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมายเป็นประการสำคัญอันดับแรกและนอกจากนั้นต้องคำนึงถึงความพร้อมและความแตกต่างของผู้เรียนด้วย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องจัดให้ยืดหยุ่นตอบสนองต่อสภาพความแตกต่างของผู้เรียน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย, 2541 : ม.ป.น.) และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สุนทร สุนันท์ชัย (2523 : 121-122) ที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกวิชาชีพ คือ การฝึกเพื่อให้มีงานทำ การ ฝึกวิชาชีพเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง และฝึกอาชีพเพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง รวมถึงมีความชำนาญ และมีทักษะอาชีพที่เรียนในระดับพื้นฐาน ซึ่งตรงกับความต้องการและความสามารถส่วนตัวของตนเองเป็นส่วนมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนำความรู้ไปใช้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน มีรูปแบบที่เปิดกว้างให้ผู้สนใจได้เลือกเรียนตามที่ตนเห็นว่าตรงกับความต้องการของตนเอง และตรงกับความต้องการในท้องถิ่น โดยมีการเรียนเป็นรายวิชาเฉพาะอย่างสอนเป็นระบบจัดเนื้อหาหลักสูตรอย่างค่อเนื่องจากพื้นฐานเบื้องต้นไปสู่เนื้อหาละเอียดและเมื่อเรียนจบสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ทันที ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสันของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ว่า ควรจัดการเรียนให้เลือกเรียนเฉพาะอย่างหรือเฉพาะส่วนที่ผู้เรียนคิดว่าตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและเมื่อจบหลักสูตรแล้วสามารถนำไปใช้ได้ทันที (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2525 : 23) และสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการพัฒนาทักษะและการฝึกอาชีพพระยะสันในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนระยะที่ 6 ที่กำหนดให้ประชาชน ได้รับการพัฒนาทักษะและฝึกอาชีพตามสภาพท้องถิ่นและความจำเป็นเพื่อ

เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพแก่ผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้ว ให้สามารถประกอบอาชีพได้ดีขึ้นหรือนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปแสวงหาอาชีพใหม่ รวมทั้งการปรับปรุงการดำรงชีวิตของคนและครอบครัวได้ดียิ่งขึ้น (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2534 : 16) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง (2541 : 93) ซึ่งได้ทำการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้จบหลักสูตรส่วนมากนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพตามความถนัดและความชอบของตนเอง รวมถึงตามความต้องการตามสภาพท้องถิ่นที่ผู้เรียนอาศัยอยู่

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนำความรู้ไปใช้ พบว่ามีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสให้พัฒนาขึ้นเช่นเดียวกับบุคคลที่มีโอกาส วิชาที่จัดมีความหลากหลาย ระยะเวลาที่เรียนแตกต่างกันจัดตามความเหมาะสมของผู้เรียน สามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด ตามสภาพความเป็นอยู่และเหมาะสม จึงทำให้ผู้เรียนมีความพอใจกับระบบและวิธีการจัดการศึกษาที่ได้รับก็เป็นไปได้ ส่วนข้อที่ว่า มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมเพียงพอในการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ในด้านกระบวนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเป็นเพราะวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนที่ใช้อยู่อาจไม่ทันสมัย และขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่จัดการเรียนการสอน หรืออาจเนื่องมาจากสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม เนื่องจากสถานที่อาจคับแคบมีข้อจำกัดด้านพื้นที่ก็เป็นได้ ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของ ณัฐพงศ์ ตีกแสวง (2530 : 224) ที่ได้ศึกษาการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเขตภาคเหนือ พบว่า การใช้สื่อการสอนมีปัญหาเนื่องมาจากสภาพห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ต้องการให้ส่วนกลางสนับสนุนการจัดทำสื่ออุปกรณ์ และสอดคล้องกับผลวิจัยของ อรรถกฤษณ์ฤทธิ์ (2538 : 105) ที่พบว่า ผู้เข้าอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะตรงกันว่าควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

2.1 จากสมมติฐานของการวิจัย ข้อ 1 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลพบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัด

เชียงราย ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันต์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป บทบาทสังคมของเพศหญิงมีมากขึ้น มีความทัดเทียมกับเพศชาย ทำให้เพศหญิงและเพศชายมีความต้องการที่จะเรียนรู้เพิ่มขึ้น โดยหวังที่จะนำความรู้ไปใช้ในหน้าที่การงานหรือชีวิตประจำวัน จึงเป็นแรงจูงใจให้เพศหญิงเข้ารับการศึกษาหรืออบรมเท่ากับเพศชายก็เป็นได้ ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มอร์สแดน และสมาร์ท (ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมงคล. 2534 : 33 ; อ้างอิงมาจาก Morstain & Smart 1974 : 83-89) ที่ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจที่ทำให้ผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาเข้าเรียนในสถานศึกษาพบว่า เพศชายมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นสูง และเพศหญิงมาเรียนเพราะต้องการความรู้เพิ่มขึ้นซึ่งทั้งสองเพศมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงทั้งคู่ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ สามารถ วงศ์สวัสดิ์ (2539 : 46) ที่ว่าสภาพสังคมเปลี่ยนไปในปัจจุบันสตรีมีสิทธิเสรีภาพทางสังคมทัดเทียมกับผู้ชายมากขึ้น ทำให้ต้องการที่จะเรียนรู้เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับ นราทิพย์ พุ่มทรัพย์ (2537 : 261) ที่ได้ศึกษาการประเมินโครงการการอบรมพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อโครงการการฝึกอบรมพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 จากสมมติฐานของการวิจัย ข้อ 2 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันต์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันต์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลพบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันต์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันต์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ส่วนมากเป็นผู้ต้องการศึกษาหาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ด้านวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในทันที และกลุ่มตัวอย่างส่วนมากจะมีอายุอยู่ในช่วง 25-35 ปี (ร้อยละ 44.3) และต่ำกว่า 25 ปี (ร้อยละ 31.8) ซึ่งถือว่าเป็นวัยกำลังทำงาน ซึ่งที่มาเรียนอาจ เป็นเพราะต้องการยกระดับความรู้และสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น จึงทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันต์โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันก็เป็นได้ ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญสม พงษ์พันธ์ (2525 : 151) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรพระยะสันต์ ในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา หลักสูตร โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า นักศึกษากลุ่มอายุ 18-35 ปี มาเรียนเพราะต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น และเพื่อยกระดับสถานภาพของงานของตนเองและ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ณัฐ จุลสุวรรณ (2537 : 175-178) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในเรือนจำคลองเปรมเกี่ยวกับการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันต์ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นโดย

รวมทุกด้านและรายด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการนำไปใช้ไม่แตกต่างกัน

2.3 จากสมมติฐานของการวิจัย ข้อ 3 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลพบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ นั่นอาจเป็นเพราะผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ มีประสบการณ์ในการทำงานและความคิดในการพัฒนาด้านอาชีพใกล้เคียงกันก็เป็นได้ ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ประชากรส่วนใหญ่กำลังอยู่ในช่วงปรับตัวให้เข้ากับสภาพเศรษฐกิจและสังคมเมือง ซึ่งอาจเป็นผลทำให้ไม่พบความแตกต่างเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ที่มีอาชีพต่างกันก็เป็นได้ ผลอันนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ฉายยนต์ (2526 : 57) ที่ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางการเรียนการสอนของแผนกช่างซ่อมเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในโรงเรียนสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มาเรียนซึ่งมีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการโดยรวมทุกด้านและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สัตถุภรณ์ บางแก้ว (2535 : 139) ซึ่งได้ศึกษาความคิดเห็นของ นักศึกษาผู้ใหญ่วิชาชีพพระยะสันที่มีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคอมพิวเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคอมพิวเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 จากสมมติฐานของการวิจัย ข้อ 4 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลพบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น – มัธยมศึกษาตอนปลาย และสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนที่อยู่ในระดับการศึกษาที่ต่ำกว่ามัธยมศึกษา และระดับปริญญาตรีมีส่วนน้อย แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกันมากกว่าแตกต่างกัน ผลอันนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของอรรถัย ทองฤกษ์ฤทธิ์ (2538 : 95) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์

กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการ โดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นราทิพย์ พุ่มทรัพย์ (2537 : 261) ที่ศึกษาการประเมินโครงการการอบรมพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการอบรมพัฒนาคุณภาพชีวิตครู กรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในด้านการนำความรู้ไปใช้ได้สูงกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีอาจกำลังหาอาชีพทำอยู่ ผู้ที่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีความต้องการมุ่งงานด้านอาชีพและต้องการนำความรู้ไปใช้มากกว่าผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของโบเชิธ (เพ็ญแข ประจันปัจฉิม, 2531 : 114-115 ; อ้างอิงมาจาก Boshier, 1968) ที่พบว่า ผู้เข้าเรียนที่มีระดับการศึกษาต่ำมาเรียนเพราะต้องการด้านการประกอบอาชีพมากกว่าผู้เข้าเรียนที่มีระดับการศึกษาสูง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุนทร อินทรชิต (2524 : 74) ได้ศึกษาระดับการนำความรู้ในงานอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาตัดเสื้อสตรี ตัดผมเสริมสวย และอาหารขนม ส่วนมากเป็นผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในชั้นระดับประถมศึกษา

2.5 จากสมมติฐานของการวิจัย ข้อ 5 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลพบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ อาจเป็นเพราะว่าผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันส่วนมากมีรายได้อยู่ในระดับปานกลาง (5,000-10,000) ซึ่งถือว่ามีความพร้อมทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะฐานะการเงินไม่ขัดสน สามารถอยู่ตามสภาพความเป็นอยู่ในสังคมแบบทางชนบทได้เป็นอย่างดี อาจไม่มีความเคียดแค้น จำเป็นที่จะต้องมีรายได้เพิ่มขึ้นก็ได้ ซึ่งทำให้ไม่พบความแตกต่างของความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพร ธนวัฒน์ (2533 : 83) ที่ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ไม่มีรายได้และมีรายได้ มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ฉายายนต์ (2526 : 57) ที่พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มาเรียนที่มีรายได้และไม่มีความยากลำบากในการเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.6 จากสมมติฐานของการวิจัย ข้อ 6 ที่ว่า “ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นที่มีแผนกวิชาที่จบต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน” ผลพบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่แผนกวิชาที่จบต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยรวมสูงกว่ากลุ่มที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) และกลุ่มที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยรวมสูงกว่ากลุ่มที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) นั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย ได้แบ่งหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นออกเป็นหลายวิชาและแต่ละวิชามีเนื้อหาหลักสูตรมุ่งเน้นความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งแต่ละท้องถิ่นสามารถพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่เองได้ทำให้เกิดความแตกต่างกัน ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสามารถ วงศ์สวัสดิ์ (2539 : 48) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี พบว่า นักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกันมีความคิดเห็นในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่พบว่า ในด้านเนื้อหาหลักสูตร ผู้จบแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้จบในแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) และแผนกวิชาตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้จบในแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) และแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้จบในแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) และแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้จบในแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) และพบว่าผู้จบแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้จบในแผนกวิชาช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) นั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิชาดังกล่าวทั้ง 3 วิชา คือ ตัดเสื้อสตรี ตัดผมเสริมสวย คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 และ 50 ชั่วโมง) เป็นวิชาที่คนนิยมเรียนมากผู้จัดจึงให้ความสนใจในการปรับปรุงหลักสูตร อุปกรณ์การเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้เนื้อหาหลักสูตรมีความสมบูรณ์กว่า 2 แผนกวิชาที่มีคนเรียนน้อยก็เป็นที่

ที่พบว่า ในด้านกระบวนการเรียนการสอน ผู้ที่จบแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้จบในแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง) และผู้จบแผนกวิชาตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง) มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้จบในแผนกวิชาพิมพ์ดีด (หลักสูตร

50 ชั่วโมง) อาจเป็นเหตุผลเดียวกันกับด้านเนื้อหาหลักสูตรก็เป็นได้ ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับผล งานวิจัยของ ฌ็ววุฒิ ธรรมกุล (2534 : 127) ที่ศึกษาองค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของ นักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทการศึกษานอกระบบ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สาขาวิชาที่เข้าเรียนมีอิทธิพลทำให้ระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาต่างกัน เนื่อง จากลักษณะของวิชาชีพที่เรียนง่ายต่อการนำไปประกอบอาชีพหรือเผยแพร่ต่อผู้อื่น และจากการ ศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2525 : 6) พบว่า เนื้อหาวิชา และกลุ่มประเภทวิชาที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดให้แก่ผู้เรียน ได้เปิดโอกาสให้แก่ผู้สอนได้ ยืดหยุ่นในด้านเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนไป ดังนั้น จึงเป็นไปได้ที่นักศึกษา วิชาชีพที่เรียนวิชาชีพประเภทวิชาที่ต่างกันย่อมมีความคิดเห็นในหลักสูตรวิชาชีพที่ต่างกัน

3. ในส่วนของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ที่มีข้อเสนอแนะพบว่า

3.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตร ควรมีการเปิดสอนในวันเสาร์และอาทิตย์ให้มากกว่าที่เป็น อยู่ในปัจจุบัน และควรเน้นภาคปฏิบัติให้มากกว่าภาคทฤษฎี ด้านภาคทฤษฎีควรมีรายละเอียดทาง วิชาการให้มาก ควรขยายเวลาเรียนเพราะมีเนื้อหาหลักสูตรค่อนข้างมาก ซึ่งแสดงว่าผู้เรียนต้องการ การเรียนให้มากขึ้นและปัจจุบันยังจัดให้ได้น้อยกว่าความต้องการของผู้เรียน ซึ่งตามแนวจัดการ เรียนการสอนวิชาชีพพระยะสัน โดยทั่วไปแล้วจะเน้นหนักให้ผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการ ฝึกปฏิบัติให้มีทักษะเพียงพอที่จะนำไปแก้ไขปัญหามาชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2539 : ม.ป.น.) ผลอันนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤติกร กล่อม จิต และคณะ (2529 : 112) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องของนักศึกษาที่สำเร็จ วิชาชีพในศูนย์และนอกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัญหาในการ นำวิชาชีพไปใช้คือ นักศึกษาไม่มั่นใจตนเองว่าจะนำวิชาชีพที่เรียนแล้วไปใช้ประโยชน์ประกอบ อาชีพได้ เพราะขาดความชำนาญ และขาดความมั่นใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรที่เปิดสอนมีระยะเวลา สั้นเพียง 150 ชั่วโมง ทำให้ผู้เรียนไม่มีความมั่นใจและความชำนาญพอที่จะนำความรู้และ ทักษะที่ได้รับไปประกอบอาชีพหลักและอาชีพรอง

3.2 ด้านกระบวนการเรียนการสอน จากข้อเสนอแนะ ที่ว่า ควรจัดหาอุปกรณ์การ เรียนการสอนให้เพียงพอกับผู้เรียน ควรจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยใช้ในการเรียน และ หนังสือเรียน หนังสือคู่มือมีน้อยเกินไปไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียน แสดงว่ายังจัดอุปกรณ์ได้ไม่พอเพียง กับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งผลอันนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์ (2538 : 113) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากร ทางด้านคอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า การอบรมมีด้านวัสดุอุปกรณ์มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ไม่เพียงพอกับผู้เข้ารับการอบรม และมีข้อเสนอแนะให้ใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ซึ่งข้อ เสนอแนะนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2530 : 7) ที่กล่าวว่า อุปกรณ์การสอน

หรือสื่อจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

3.3 ด้านการนำความรู้ไปใช้ จากข้อเสนอแนะที่ว่า ควรมีการฝึกความชำนาญให้มากกว่านี้ เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพจริงได้และควรมีระยะเวลาการเรียนให้มากกว่านี้เพื่อจะได้เกิดความชำนาญมากขึ้น และควรสนับสนุนเงินทุนเพื่อให้ นักศึกษามีความตั้งใจสนใจที่จะศึกษาต่อ ซึ่งข้อเสนอแนะนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พวงสุวรรณ พันธุ์มั่ง (2541 : 99-100) ที่ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นหน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านข้อเสนอแนะได้กล่าวไว้ว่า ควรสร้างความมั่นใจให้นักศึกษาเพราะนักศึกษาขาดความมั่นใจอันเนื่องมาจากขาดความชำนาญ เนื่องจากระยะเวลาที่เรียนสั้นเกินไป และมีข้อเสนอแนะในการนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว ในข้อที่ว่า มีการสนับสนุนเงินทุนกู้ยืมเพื่อนำไปลงทุนหรือเพื่อศึกษาต่อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนอาจมีความต้องการเปิดร้านเพื่อประกอบอาชีพหรือต้องการที่จะเรียนรู้ในสาขาวิชาชีพนั้น ที่ตนศึกษาอยู่ให้สูงขึ้น

3.4 ด้านข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีเวลาฝึกการใช้อุปกรณ์ให้นานกว่าที่เป็นอยู่โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ และพิมพ์ดีด และควรเรียนให้จบหลักสูตรไม่ควรข้ามชั้นตอนเวลาสอน ซึ่งแสดงว่า ผู้รับการฝึกอบรมต้องการฝึกฝนเกี่ยวกับอุปกรณ์และเวลาให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิรัช ศรีวังทอง (2534 : 193) ที่ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคเหนือพบว่า ปัญหาที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การฝึกไม่เพียงพอกับผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ วงศ์สวัสดิ์ (2539 : 48) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คำเนินการ โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานีพบว่า ด้านสื่อการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรมีสื่อให้มากพอแก่ผู้เรียน รองลงมาคืออยากให้มีสื่อที่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาปฏิบัติ

จากผลของงานวิจัยที่ได้รับในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาปฏิบัติดังนี้

1. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย ควรร่วมมือกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทุกอำเภอเอาใจใส่ให้จริงจังเกี่ยวกับการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยเฉพาะผลการนำเอาไปใช้ได้อย่างแท้จริง ควรวางแผนในการอบรมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำผลไปใช้ได้จริงจังเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

2. ควรมีการประเมินและปรับปรุง พัฒนาเนื้อหาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น รวมถึงพัฒนา รายวิชาให้ทันสมัยตรงกับความต้องการในตลาดแรงงาน เพื่อผู้เรียนจะได้นำความรู้ที่ได้รับมาใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

3. กรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย และศูนย์ บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ควรมีการประสานงานกันในเรื่องเกี่ยวกับการจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์สื่อประกอบการเรียนการสอน ที่จำเป็นในการใช้ฝึกอบรมให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะช่วยให้การเรียนการสอนในหลักสูตรประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

4. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย ควรประสานงานกับภาครัฐและเอกชนเพื่อ จัดหาเงินทุนให้แก่ผู้เรียนจบ เพื่อให้กู้ยืมเป็นทุนในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูง ขึ้นต่อไป

5. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ ควรขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะ คอมพิวเตอร์ ซึ่งมีผู้สนใจเรียนเป็นจำนวนมาก ให้เพียงพอและทันสมัย เพื่อการจัดการเรียนการ สอนจะได้มีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน

6. ควรขยายเวลาของหลักสูตรในการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น ให้ยาวขึ้นเพื่อจะได้มีเวลา ในการฝึกหัดในภาคปฏิบัติให้นานขึ้นเพื่อผู้เรียนสามารถฝึกความชำนาญมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรพิจารณาเรื่องต่อไปนี้

1. ควรศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น ของศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ครูผู้สอน เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ของศูนย์บริการการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ในแต่ละแผนกวิชาโดยละเอียด เพื่อค้นหาแต่ละแผนก วิชาที่มีปัญหาและข้อเสนอแนะอะไรบ้าง

3. ควรศึกษาเรื่องของการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ของศูนย์บริการการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ในด้านเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ได้ โดยมีการวิจัยติดตาม ผลผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่นำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ และอื่น ๆ

4. ควรทำการศึกษาความต้องการของประชาชนในเขตอำเภอเมือง และเขตชนบทเกี่ยว กับความต้องการในการเรียนวิชาชีพพระยะสั้น ในจังหวัดเชียงราย เพื่อจะนำข้อมูลไปใช้ประกอบใน การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพที่ประชาชนในแต่ละพื้นที่ต้องการเรียนมากที่สุด

5. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของตลาดแรงงานวิชาชีพ ในจังหวัดเชียงราย หรือจังหวัดใกล้เคียง เพื่อศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย หรือจังหวัดใกล้เคียง จะสามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการเปิดการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้น ให้ได้ตรงกับตลาดแรงงานที่แท้จริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน,กรม. คู่มืออบรม และดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์กรมการศึกษานอกโรงเรียน,2539.

———— แนวนโยบายกรมการศึกษานอกโรงเรียนประจำปีงบประมาณ 2541. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์กรมการศึกษานอกโรงเรียน,2541.

กรมการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด,ศูนย์. แนวการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย (เอกสารประกอบ). เชียงราย : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย, 2541 : ม.ป.น.

———— แนวการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย (เอกสารประกอบ) เชียงราย : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย, 2542 : ม.ป.น.

———— แนวนโยบายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย ประจำปี งบประมาณ 2541. เชียงราย : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย, 2541 : อัดสำเนา.

———— แผนปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ 2541. เชียงราย : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย, 2541 : อัดสำเนา.

———— รายงานการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเชียงราย ครั้งที่ 1/2541. เชียงราย : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย, 2541 : อัดสำเนา.

การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ, ศูนย์. แผนงานและโครงการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ประจำปีงบประมาณ 2541. เชียงราย : ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมือง, 2541 : ม.ป.น.

———— รายงานการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ จังหวัดเชียงราย ประจำปีงบประมาณ 2541. เชียงราย : ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมือง, 2541 : ม.ป.น.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พุทธศักราช 2525. กรุงเทพฯ ฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีเดช, 2525.

การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียง, ศูนย์. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ. ระยอง : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียง, 2534. อัดสำเนา.

- กฤติกร กล่อมจิตร และคณะ. การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องของนักศึกษาที่สำเร็จวิชาชีพในศูนย์และนอกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
อุบลราชธานี : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2529. อัดสำเนา.
- ฉวีวรรณ รีมรวมทรัพย์. การศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นในโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. กิจกรรมรวมหลักสูตร. กรุงเทพฯ ฯ : สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์พระนคร, 2530.
- ณรงค์ ฉายายนต์. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางการเรียนการสอนของแผนกช่างซ่อมเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่างในเขตกรุงเทพฯ ฯ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- ณัฐ จุลสุวรรณ. การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในเรือนจำกลางคลองเปรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ณัฐพงศ์ คึกแสวง. การใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเขตภาคเหนือ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ณัฐวุฒิ ธรรมกฤตมงคล. องค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ทองฟู ชินะโชติ. การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร. กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.
- นวพร ธนรัตน์. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวินัยหลักสูตรพระยะสั้นในคณะคหกรรมวิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- นราทิพย์ พุ่มทรัพย์. การประเมินโครงการอบรมพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

- บุญสม พงษ์พันธ์. ปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในโรงเรียน
ราชภัฏรำไพพรรณีศึกษา หลักสูตร โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525. อัดสำเนา.
- ผ่องศรี ศรีวัง. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพตามความคิดเห็นของ
นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคกลาง. ปรินญา
นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตร
วิชาชีพระยะสั้นหน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉิม. สัมมนาปัญหาและการวิจัยทางการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ภิญโญ สาธร. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ ฯ : วัฒนาพานิชย์, 2517.
- ไมตรี ทองประวดี. การบริหารงานฝึกอบรม. กรุงเทพฯ ฯ : วิทยาลัยศรีปทุม, 2539.
- รวิวรรณ ชินิตระกูล. วิธีวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาด
กระบัง, 2535.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอน. มิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ ฯ : โอเคียนสโตร์,
2525.
- วิเชียร ชิวพิมาย. การฝึกอบรมและคู่มือวิทยากร. กรุงเทพฯ ฯ ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์
และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.
- วิรัช ศรีวังทอง. ปัญหาและความคิดเห็นของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรม
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคเหนือ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- สมจิตร ยิ่งยงคำรงค์ฤทธิ์. การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชา
ช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- สามารถ วงศ์สวัสดิ์. ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นดำเนินการ
โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- สุนทร อินทรชิต. การศึกษาระดับการประยุกต์ความรู้ในอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน
ฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.
อัดสำเนา.

- สุปราณี ศรีจักราภิมุข. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2525.
- สัญลักษณ์ บางแก้ว. ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่วิชาชีพระยะสั้น ที่มีต่อการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนสอนคอมพิวเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย, สำนักงาน. ข้อมูลสถิตินักเรียน. เชียงราย : สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย, 2540.
- สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. สมุดรายงานสถิติ ฉบับ พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ,
2539.
- _____ ข้อมูลสถิติสำคัญรายจังหวัด พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ,
2539.
- อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ. ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการศึกษาเกี่ยวกับการฝึกอบรมในโครงการ
พัฒนาบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- Beach, Dale S. Personal : Management and People at Work. 3 rd ed., New York : MacMillan
Co., 1975.
- Boshier, Roger W. "Motivation orientations of Adult Education Participants : A Factor Analytin
Exploration of Houle' Typology," Adult Education. Vol. 21, No. 1. 1971.
- Chong Wong Yew. "The Correlation of Value Profiles and Vocationnal Choice."
Dissertation Abstract Internationnal. 37 (7) : 4128-A ; January, 1977.
- Houle, Cycil O. The Inquiring Mind. Madision : University of Wisconsin Press, 1961.
- Leigh, Alexander and John Simon. "The Determinants of School Achievement in Developing
Countries." The Education Production Functions. Work Paper No.201. 49-55 ;
March, 1975.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

20 สิงหาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

เนื่องด้วย กระผม นายศักรินทร์ ชนประชา ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 4 สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย และเป็นนิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการปรับพัฒนาการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลของคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด จึงใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ และขอความอนุเคราะห์จัดส่งคืนภายในวันที่ 6 กันยายน 2542 โดยพับแบบสอบถามที่มีอยู่ซึ่งติดแสตมป์ด้านหลังเรียบร้อยแล้วส่งคืนไปรษณีย์ด้วย ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักรินทร์ ชนประชา)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน
ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย

แบบสอบถามนี้ต้องการทราบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่จบหลักสูตรการฝึก
อบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เพื่อใช้เป็น
แนวทางในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ
ข้อคำตอบในแบบสอบถามนี้ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแต่อย่างใดทั้งสิ้น ดังนั้น จึงขอความกรุณาจากท่าน
โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงและตอบแบบสอบถามทุกข้อ อย่าเว้นข้อหนึ่งข้อใดไว้

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน
ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย 3 ด้าน คือ
ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนำความรู้
ไปใช้

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้ให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้ารับการ
ฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ ในจังหวัดเชียงราย

ขอขอบคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน

นายศักดิ์กรินทร์ ชนประชา

นิติศปริญญาโท

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1

ด้านข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ โดยใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

- () ชาย
- () หญิง

2. อายุ

- () ต่ำกว่า 25 ปี
- () 25 - 35 ปี
- () 36 ปี ขึ้นไป

3. อาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

- () รับราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจหรือทำงานเอกชน
- () ค้าขาย (เป็นเจ้าของธุรกิจ,ตัวแทนจำหน่าย,ค้าขายอิสระ,หาบเร่ ฯลฯ)
- () รับจ้าง (ทำงานรับจ้างประเภทต่าง ๆ ที่ไม่มีเงินเดือนประจำ)
- () เกษตรกร (ทำนา,ทำสวน,ทำไร่,เลี้ยงสัตว์)
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

4. ระดับการศึกษา

- () ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- () มัธยมศึกษาตอนต้น - มัธยมศึกษาตอนปลาย
- () สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

5. รายได้

- () ต่ำกว่า 5,000 บาท
- () 5,000 - 10,000 บาท
- () สูงกว่า 10,000 บาท
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

6. แผนกวิชาในการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นที่เรียนจบ

- () พิมพ์ดีด (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)
- () คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)
- () คอมพิวเตอร์ (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)
- () ช่างยนต์ (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)
- () ตัดผมเสริมสวย (หลักสูตร 100 ชั่วโมง)
- () ตัดเสื้อสตรี (หลักสูตร 50 ชั่วโมง)

ตอนที่ 2
ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความข้างล่างต่อไปนี้แต่ละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงหนึ่งช่อง

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	<u>ด้านเนื้อหาหลักสูตร</u>					
1	เนื้อหาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย มีเนื้อหาวิชาที่ทันสมัยเหมาะกับการใช้งาน.....
2	เนื้อหาวิชาในหลักสูตรจัดได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่.....
3	เวลาที่ใช้สอนในเนื้อหาวิชาของแต่ละหลักสูตรจัดไว้อย่างมีความเหมาะสม.....
4	เนื้อหาในหลักสูตรภาคทฤษฎีโดยรวมแล้วมีความเหมาะสมช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ที่เพียงพอในการนำไปใช้งานตามที่คาดหวังไว้.....
5	เนื้อหาในหลักสูตรภาคปฏิบัติโดยรวมแล้วมีความเหมาะสมช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะที่เพียงพอในการนำไปใช้งานตามที่คาดหวังไว้.....
6	เนื้อหาวิชาในหลักสูตรที่เรียนมีความสอดคล้องกับระดับพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน.....

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
7	เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ สภาพและความต้องการของท้องถิ่น.....
8	เนื้อหาวิชาจัดเรียงลำดับความยากง่ายได้อย่าง เหมาะสม.....
9	วิชาที่จัดในหลักสูตรสอดคล้องและตรงกับความ ต้องการในตลาดแรงงาน.....
10	วิชาที่จัดในหลักสูตรมีประโยชน์ต่อการดำรงชีพ ในสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน.....
<u>ด้านกระบวนการเรียนการสอน</u>						
11	ในภาคทฤษฎีครูผู้บรรยายได้อย่างชัดเจน สามารถ เข้าใจได้ดี.....
12	ครูผู้สอนใช้การสอนภาคปฏิบัติด้วยการสอนแบบ สาธิตและให้มีการปฏิบัติจริงอยู่เสมอทำให้มี ความสามารถปฏิบัติจริงได้.....
13	ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี.....
14	ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบตรงต่อเวลาอย่าง สม่ำเสมอ.....
15	ครูผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี.....
16	ครูผู้สอนมีความรู้ด้านการสอนผู้ใหญ่เป็นอย่างดี
17	ครูผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือในการประกอบการ เรียนการสอนได้เป็นอย่างดี.....
18	ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามและ อธิบายให้เข้าใจทุกครั้ง.....
19	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่าง เหมาะสมกับเนื้อหาของรายวิชาทุกวิชา.....

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
20	ระยะเวลาการฝึกอบรมในวิชาที่เรียนเพียงพอต่อการทำให้เกิดความรู้ ความสามารถในวิชาชีพที่เรียนได้ดี.....
21	วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน.....
22	วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความทันสมัย.....
23	วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมอยู่ในสภาพที่ดีสามารถใช้งานได้.....
24	มีวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมเพียงพอในการเรียนการสอนของแต่ละวิชา.....
25	ในหลักสูตรมีการวางแผนการประเมินผลที่เหมาะสม.....
26	ครูผู้สอนและผู้เรียนมักกำหนดเกณฑ์การประเมินผลร่วมกันเสมอ.....
27	การประเมินผลภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความสอดคล้องกัน.....
28	การประเมินผลของการฝึกอบรมตรงตามเนื้อหาหลักสูตรของการฝึกอบรม.....
	<u>ด้านการนำความรู้ไปใช้</u>					
29	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนได้ เช่น ตัดเสื้อผ้าใส่เอง แต่งหน้าทำผม ทำงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เองได้.....
30	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำไปเป็นพื้นฐานให้กับผู้เรียนเพื่อศึกษาต่อในสายสามัญในระดับที่สูงขึ้นไปได้.....

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
31	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำไปเป็นพื้นฐานให้กับผู้เรียนเพื่อศึกษาต่อในสายอาชีพในระดับที่สูงขึ้นไปได้.....
32	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถไปใช้ในการพัฒนางานในหน้าที่ หรืออาชีพที่ทำอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นได้.....
33	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการประกอบอาชีพมากขึ้น.....
34	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการริเริ่มประกอบอาชีพส่วนตัว.....
35	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้เพื่อประกอบเป็นอาชีพเสริมได้.....
36	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพเดิมที่ไม่มี ความก้าวหน้าได้.....
37	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนเพิ่มศักยภาพการทำงานในหน้าที่ และสามารถแข่งขันกับคนอื่นได้ดี.....
38	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลในครอบครัวได้ เช่น สอนการตัดเย็บเสื้อผ้า สอนการใช้คอมพิวเตอร์ให้แก่ญาติพี่น้องได้.....
39	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนและครอบครัวสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และมีรายได้เพิ่มขึ้น.....

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
40	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่คนในชุมชนได้ เช่น เป็นวิทยากรด้านการเสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้า ให้กับกลุ่มแม่บ้านในท้องถิ่น.....
41	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางชี้แนะให้คนในท้องถิ่นประกอบอาชีพส่วนตัวเพิ่มพูนรายได้.....
42	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถช่วยให้ชุมชนร่วมจัดกิจกรรมที่พัฒนาตนเองและเกิดประโยชน์ได้ เช่น จัดตั้งกลุ่มแม่บ้านตัดเย็บเสื้อผ้าพื้นเมือง จัดตั้งกลุ่มเยาวชนเพื่อศึกษาในด้านคอมพิวเตอร์
43	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางชี้แนะให้ผู้ว่างงานประกอบอาชีพส่วนตัวได้.....
44	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่คล้ายคลึงกันได้.....
45	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมทำให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางดำเนินการค้าทางธุรกิจได้.....

ตอนที่ 3

ด้านข้อเสนอแนะ

ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย อย่างไรหรือไม่ โปรดแสดงความคิดเห็นของท่าน
โดยการเขียนลงในช่องว่างข้างล่างนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร.....

.....

.....

.....

2. ด้านกระบวนการเรียนการสอน.....

.....

.....

.....

3. ด้านการนำความรู้ไปใช้.....

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. ดร. เพ็ญแข ประจณปัจจนิก	ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รศ. ชุศรี วงศ์รัตนะ	ภาควิชาการวัดผลและการวิจัยทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. รศ. ดร.เสาวนีย์ เลวลย์	ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. นายสุพล ทองคำ	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดเชียงราย
5. นางสาวบุพิน บุญจนาวิโรจน์	อาจารย์ 3 ระดับ 8 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายศักรินทร์ ชนประชา
เกิดวันที่	10 กุมภาพันธ์ 2512
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านพักโรงพยาบาลแม่ลาว ต.จอมหมอกแก้ว อ.แม่ลาว จ.เชียงราย 57250 โทรศัพท์ (053) 666035,666056
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4
ประวัติการศึกษา	ประถมศึกษา โรงเรียนวัดท่าพุดนครผลประชานุกูล ต.ไร่จึง อ.สามพราน จ.นครปฐม มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชวินิตมัธยม กรุงเทพฯ ฯ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงราย ปริญญาตรี อุตสาหกรรมศิลป์ (ค.บ.) วิทยาลัยครูเชียงราย การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2536	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านสันหลวง สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2538	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 4 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ป่าแดด จ.เชียงราย
พ.ศ. 2539	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 4 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ขุนตาล จ.เชียงราย
พ.ศ. 2542 – ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4 ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน
ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ
ของ
ศักรินทร์ ชนประชา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2543

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัด เชียงราย ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนำ ความรู้ไปใช้

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมใน หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2541 จำนวน 6 แผนกวิชา จำนวน 377 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมใน หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย 3 ด้าน และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

ผลการศึกษาพบดังต่อไปนี้

1. ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ปรากฏว่าพบความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามระดับการศึกษา พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านการนำความรู้ไปใช้ เมื่อจำแนกตามแผนกวิชาที่จบ พบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยรวมทุกด้าน และพบว่า กลุ่มผู้เรียนในแผนกวิชาตัดเสื้อสตรี ตัดผมเสริมสวย คอมพิวเตอร์ หลักสูตร 100 ชั่วโมง และ 50 ชั่วโมง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านเนื้อหาหลักสูตรสูงกว่าผู้จบแผนกวิชาพิมพ์ดีดและช่างยนต์

3. ด้านข้อเสนอแนะของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชา
ชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย มีข้อเสนอแนะว่า
ควรมีการเปิดสอนในวันเสาร์และอาทิตย์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ควรเน้นภาคปฏิบัติให้มาก
กว่าภาคทฤษฎี ซึ่งภาคทฤษฎีควรมีรายละเอียดทางด้านวิชาการให้มาก ควรจัดหาอุปกรณ์การเรียน
การสอนให้เพียงพอกับผู้เรียน อุปกรณ์การเรียนการสอนควรมีความทันสมัย ควรเพิ่มระยะเวลา
การเรียนการสอนให้มีจำนวนชั่วโมงเรียนให้มาก เพื่อผู้เรียนจะได้เกิดความชำนาญและสามารถนำ
ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

Trainees Opinions Towards the Short Course Vocational
Programs Under the District Nonformal Education Centers in Chiengrai Province

AN ABSTRACT

BY

SAKKARIN CHONPRACHA

Presented in a partial fulfillment of the requirements for

Master of Education degree in Adult Education

At Srinakharinwirot University

March 2000

The purposes of the study were to find out the opinions of the trainees towards the short course training programs arranged by Nonformal Education Centers in Chiengrai District in 3 aspects : curriculum, teaching – learning process, and knowledge application.

The sample of the study were 377 subjects who finished the short – course training programs in the year 1999, using stratified random sampling technique. Research instrument was the questionnaire, divided into 3 parts. Various types of statistical techniques were used for data analysis.

Research results came out as follows.

1. The trainees had high level of opinions towards the short-course training programs, by all and in each aspect.

2. The trainees differentiated by sex, age, occupation and income had no differences in opinions towards the training programs. However, differentiations were found in education level variable ; in terms of knowledge application. It was also found that the trainees differentiated by training subjects had different opinions towards the training programs. Ones who were in training subjects like dress-making, hair dressing, computer (50 and 100 hours) had higher levels of opinions towards the programs than the ones who were in subjects like type-writing and mechanics.

3. As for suggestions, the trainees suggested that more numbers of classes should be opened on the weekend. The training should be focused on practices and the program should have more academic content. In addition, adequate and modernized teaching equipment's should be arranged, as well as training time the trainees experiences focused as the main part of the training.